

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

OMGE tagsági díj ezen évre 1600 korona, alkalmazottaknak 400 korona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

Előfizetési árak okt.-dec. kezdve negyedévre:

Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.

OMGE tagoknak 6500 K. előfizetőknek 10000 K.

Feloldó szerkesztő: Endry Barna.

Társaságvezető: Rothmayer Imre.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: József 51-05.
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 22. szám. Telefon: József 99-32.

Egyes szám ára 600 korona.

Külföldre a fenti árak kétszerese.

Előfizetést csakis a naptári negyedévek szerint fogadják a kiadóhivatal.

TARTALOM:

Mi derül ki a vallatásnál?
A földreform novella a parlamenti bizottságok előtt.
Mezőgazdasági gépek behozatala.
Zabtermelési eredmények és az „M” zab. (Iff. Martens Caesar.)
Ujabb tapasztalatok a métegykór gyógyításánál. (Dr. v.)
A fejérmegyei szarvasmarhatenyésztő egyesület takarmányozási eredményei 1922/23. évben. V. (Zaitzschek Arthur dr.)
Lótenyésztés-politikai kérdések. II. (D. H.)
Gazdatársadalmi mozgalmak.
A dohány bevételi ára.
Vegyes közlemények.
Tőzsde, Kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

Egyről-másról.

(Mi derül ki a vallatásnál? — A földreform novella a parlamenti bizottságok előtt. — Mezőgazdasági gépek behozatala.)

Mi derül ki a vallatásnál?

Egy hete tanulmányozza Budapesten a Népszövetség kiküldött bizottsága megcsonkított hazánk gazdasági helyzetét, fejlődési lehetőségeinket és fizetőképességünket, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottságának f. hó 20-án Londonban kezdődő tanácskozásain tapasztalatairól jelentést tessen és javaslatot terjeszthessen elő a Magyarországnak adandó nemzetközi kölcsön elvi engedélyezése és biztosítéki feltételei tekintetében.

A körünkben időző külföldi megbizottak a kormány tagjain, az egyes gazdasági szakminisztériumok képviselőin és a politikai pártok vezetőférfiain kívül nagy számban hallgatták meg a gazdasági és pénzügyi világ szakembereit is, igyekezvén minden oldalról való megvilágításban megismerni gazdasági viszonyainkat s a gyakorlati élet vezérembereknek felfogását a jelenlegi válságos gazdasági helyzetünkkel való kibontakozásról, közgazdaságunk helyreállításáról. A gazdasági életünk minden ágazatának meghallgatott képviselőihez intézett kérdések sokasága s a bizottság adatgyűjtő munkájának részletessége arra vall, hogy nem csupán tessék-lássék eljárásról van szó, hanem a Népszövetség anyagi helyzetünkről hű tükörképet akar kapni és az ellenségeink részéről ellenünk összehordott ferdítések utvesztőjébe is be akar a tárgyilagos igazság szövétnekével világitani. És ha a bizottság tagjai — amiben egyelőre nincs okunk kételkedni — elfogulatlanul csak a valóság kiderítésére törekcsenek s itt szerzett benyomásaik, hiteles adataik alapján hű képet akarnak tárni Csonka-Magyarországról megbízóik elé: bizonyára sok tekintetben másként ismertek meg és látnak immár bennünket, mint idejüket előtt. Meggyőződhetünk a vallatásból, hogy bár a trianoni

békeparancs végzetes és Európa szempontjából is káros megcsonkításunkra vezetett s bár annyi áldozat után, amit a háboru, forradalmak, ellenséges megszállások, területcsonkítások és hadisarcok fölünk követeltek, további szolgáltatásokra képtelének vagyunk: viszont megvan bennünk a jószándék és erős elhatározás, de a képesség is arra, hogy nehéz helyzetünkből kemény munka és áldozatos lemondás árán kivergődjünk, csak ezek ne akadályozzák ezt külső és belső gátló körülmények. Ha belső gazdasági politikánk fenntartás nélkül a megújulás szolgálatába áll és az európai rend és béke érdekében is kívánatos jó igyekezetünk kívülről is jóakaratra, segítségre talál, akkor talán jobb jövő virrad reánk.

A Népszövetség bizottsága előtt a gazdatársadalmi érdekelttség részéről Somssich László gróf, az OMGE elnöke, Darányi Ignác, Bernát István, Balogh Elemér, Czettler Jenő dr. és mások ismertették mezőgazdaságunk helyzetét és fejlődésének lehetőségét, feltételeit. A Népszövetség főtitkára, Pierre Denis pedig Mutschbacher Emil dr.-ral, az OMGE ügyvezető h. igazgatójával folytatott három ízben beható eszmecsere, amelynek során mezőgazdaságunk adóterheiről, mezőgazdasági termelési viszonyainkról, mezőgazdasági iparágainkról, mezőgazdasági vámpolitikai kívánságainkról és a földbirtokreform végrehajtásáról kért és kapott részletes felvilágosítást és temérdek számszerű adatot.

A most Kállay Tibor pénzügyminiszter vezetésével Londonba induló bizottságra vár az a fontos feladat, hogy a Népszövetség előtt az itt szerzett benyomások alapján szerkesztendő jelentésre támaszkodva, a nemzetközi kölcsön elvi elfogadható feltételek mellett való engedélyezéséért harcoljon. Reméljük, hogy az itthon meghallgatott szakférfiak és kiküldötteink önzetlen hazafias fáradozását siker koronázza és pár hónapon belül hozzájutunk egyrészt olyan nemzetközi kölcsönhöz, amely valutánk állandósítását s majdan rendezését lehetővé teszi, másrészt pedig a zálogjogok s a jóvátételi követelések felfüggesztésével enyhülni fog a gazdasági életünkre nehezedő bizonytalanság és lehetővé válik a külfölddel való gazdasági kapcsolatok újrafelvétele, a gazdasági alkotó munka és újjáépítés. Ha így lesz, ez hatalmas lépést jelent előre és nagy érdemük lesz azoknak, akik az országot hozzásegítették. De nem szabad mindenünket egyetlen kártyára felfüggesztünk és nem szabad akkor se kétségbeesnünk, ha közben újabb akadályokra találunk bukkanni s ha ellenségeink fondoratai, befektető kísérletei következtében lassabban érünk talán célhoz, mint most sokan vérmes reménységgel hiszik és várják. A fődolog, hogy önbizalmunkat el ne veszítsük, hogy idebeenn, a magunk hatáskörében ne rontsuk

politikai és gazdaságpolitikai hibákkal a kibontakozás lehetőségeit. Közben persze tegyük meg mindent arra, hogy igazságunk kifelé is érvényesüljön, hogy a magunk belső erőfeszítése kívülről is segítséget és támaszt kapjon. De az igazi erő és a jobb jövő legbiztosabb záloga mégis csak a belső egyetértés, a helyes gazdaságpolitika és mezőgazdaságunknak, mint egész közgazdaságunk legszilárdabb alapjának céltudatos erősítése, a többet és jobbat termelés reményében való fejlesztése.

A földreform novella a parlamenti bizottságok előtt.

A földreform novella bizottsági tárgyalását befejezték s a javaslat szövege többféle változáson esett át. Azonban a tárgyalások eredményének a hírlapokban közölt ismertetéséből megítélhetően, a törvényjavaslaton nem történtek olyan lényegbevágó változtatások, amelyek azt az alaptörvény szellemében közelebb hozták volna. Amennyire a sajtó értesítéséből megállapítható, a fontosabb módosítások a következők:

A 2. § ban, a második bekezdés, második mondatának vége akként módosul, hogy a mezőgazdasági cselédek elbocsátani nem szabad, kivéve, ha a gazdasági üzem megváltozik, amely létszámcsökkenést von maga után, mely üzemműködés a birtokos vagy a bérlő által a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának bejelentendő és a létszámcsökkentés csak ennek jóváhagyása után vihető keresztül.

Ennek a módosításnak az a jelentősége, hogy a most már kijelölt illetékes hatóság előzetesen állapítja meg, vajjon apasztható-e a cselédlétszám és hozzájárulása nélkül a birtokosnak egyszerűen nem lesz joga cselédjét létszámapasztás céljával elbocsátani. Ez a rendelkezés a szabad rendelkezési jognak minden más téren példátlan korlátozását állapítja meg.

A 9. § nál új harmadik bekezdésként azt iktattuk be, hogy „amennyiben az Országos Földbirtokrendező Biróság a közalapok és közalapítványok ingatlanait kénytelen igénybe venni, az a házhelyekre szükséges területek kivételével, lehetőleg hosszú lejáratu kis- és középhaszontérletek alakítása útján történjék”. Ugyanide új negyedik bekezdésként Budapestre vonatkozóan új rendelkezést vettek be, melynek értelmében Budapesten a szabályzati tervben felvett területekre, valamint az ipari és kereskedelmi célokra fenntartott területekre a megváltás ki nem mondható. Ily igénybevétel csakis a törvényhatósági bizottsági ülés beleszavazásával történhetik. Amennyiben ezzel ellenkező határozat hozatott volna, annak végrehajtása felfüggesztetik. A budapesti határban kertészeti célokra szolgáló területek is e szakasz hatálya alá esnek. Volt még egy indítvány, amely a halatonmelléki fürdőtelepekhez tartozó területeket óhajtaná mentesíteni.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 29.
TELEFON: 73-86, 73-87
Sürgőnyeim: MEZŐGAZDÁK

Legmagasabb napi áron VESZ:
lóhere-, lucerna- és egyéb gazdasági magvakat

ELAD: mindennemű fajtisza, magas csiraképeségű gazdasági, konyhakerti és virágmagot

5192

eszközök, kerekék stb. zonnal szállíthatók KISEGE

-Társaság RT - IMPORT

t, dezkát, szá... saját gyártmányu... rúrt és beton... ségben jutányosan... telepeiről a Bihar... és Gazdasági... Elnökgazga: bár... odor Lajos. 6565

ter gazdaságban... d-Tongello... em., ára 5 és 1/2 millió... 5 és 1/2... 6 és 1/2... 4 millió

att vadászok a telcsi... n. 6900... selejtezett igazsá...

S ISTVÁN
0, az OFB engo... rögalmi Irodája... 27., Földmész 4. sz.,... tokokat vételre... bérbeadó birtokok... található délután... 6356

társaság budapesti... do fiatalembert... számtartási... van. Irásbeli aján... asági R.-T.-hoz, Bu... 2. küldendők. 6607

s vidéki... szilajtinót és üszőt... nk vagy 14 napon... szállítunk. Farkas... llatkereskedők, Deb... tca 22. Sürgőnyeim:... on: 5-38. Irtállo: 6601

motorekék... motorok... olyósesapágyah... turbinák

szolgál a Gazdaság... Budapest, VI., Vilmos... Sürgőnyeim: Dpltingo

T ELVÉGEZ

kebefektelése

RING
KEZI
EKE
AT, CSÉPEL

BUDAPEST
ZÁR-UT 61. 6814

szijgyártó
/l., Lázár-u. 16.
(az műgőlé) ... n: 130-87 6818
Vilmos)

A földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a *balatonmelléki két kilométernyi szélességet hajlandó mentesíteni.*

A 12. szakasznak eredeti szövegéből kihagyták a képviselők és képviselőjelöltek összeférhetetlenségére vonatkozó rendelkezéseket.

A nyilvánosságra vonatkozólag új rendelkezéseket vettek fel a szakasz végére, amelyek lényegükben a következőket tartalmazzák:

Az Országos Földbirtokrendező Biróság a tárgyaló bírót által megváltási kérdésekben hozzá felterjesztett ügyekben az érdemi tárgyalást az ügy nyilvános előadása után kezdi meg. Hivatalból indokolt esetben szóbeli tárgyalás is elrendelhető. Az ügy nyilvános előadásánál a felek, illetve képviselőik egyidejűleg legfeljebb 10 percig felszólalhatnak, azonban csak az előadásból kimaradt, vagy az előadó által hézagosan, illetve hiányosan ismerttetett ténykörölményekre hivatják fel a bíróság figyelmét. A feleket az ügy előadásának idejéről csak a bíróság hirdetőtábláján való kifüggesztés által értesítik. Ennek a kifüggesztésnek 8 nappal előbb kell történnie.

A 13. § második bekezdése helyébe második, harmadik és negyedik bekezdéseként a következő rendelkezést vették be: „A törvény 43. §-ában, valamint az idevonatkozó egyéb jogszabályokban említett bíróságokra, továbbá fellebbezés esetében a Magyar Királyi Kuria vegyes tanácsára ruházott hatáskör, ennek a törvénynek életbelépésével első fokozaton a tárgyalási bizottsági bíróságra, második és végső fokozaton pedig az Országos Földbirtokrendező Biróságra megy át.

Ez a módosítás a novella eredeti rendelkezésével szemben azt jelenti, hogy a vételár megállapításánál csupán a Kuria vegyes tanácsára ruházott hatáskört veszi át az OFB; az első fokozaton azonban a vegyes bíróságok eddig birt hatásköre a tárgyaló bizottságokra megy át, amelyek nyilvános és szóbeli tárgyalás alapján határoznak és az OFB csak mint fellebbezési fórum szerepel. Lényegtelen változtatás, amely nem enyhíti azt a kifogást, hogy kártalanítási ügyekben az OFB a szóbeliség és a nyilvánosság kirekesztésével végérvényesen dönthet.

A 16. § harmadik bekezdését a pénzügyminisztérium által előterjesztett szövegezésben fogadták el, mely szerint a *vagyonváltási földet juttatásánál és ezek árának megállapításánál a pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben jár el, a földhöz juttatandó személyt pedig az Országos Földbirtokrendező Biróság jelöli meg.* Ugyanezen bekezdésnél elfogadták azt a módosítást, melyet az egységespárt a párt értekezletén a középirtokok alakítására vonatkozólag elhatároztak és javaslatba hoztak azzal a pótlással, hogy a vételárnak 50 százalékát előre le kell fizetni.

Az egységes párt erre vonatkozó javaslata az volt, hogy: „Középirtok hozadékbirtokként (a 28. § alapján megváltható ingatlanokból és a vagyonváltásföldekből) csak akkor juttatható: 1. ha a középirtokot ilyen külön gazdaságként kizárólag gazdálkodással foglalkozó okleveles vagy hivatásos gazda kapta, 2. ha a középirtok valami közérdekű célt szolgál, vagy 3. ha nagyságánál fogva középirtoknak tekinthető földterület juttatása községi vagy közbirtokossági legelő céljaira történt.

Az elfogadott módosítás folytán kimarad az eredeti javaslatnak az a rendelkezése, mely szerint az állam a vagyonváltásföldet járadékterhelteknek engedi át. Esetről-esetre az illetékes miniszterek fogják megállapítani az átengedés feltételeit. Járadékterheltek alakításának kötelezettsége most már kimondottan csak a 28. § alapján megváltható ingatlanokat terheli.

A magánosok középirtok szerzésére vonatkozó korlátozások arra irányulnak, hogy csak olyanok kaphassanak középirtokot, akik a rátermettség mellett megfelelő anyagi garanciákat is tudnak felmutatni.

A 22. § után új 23. §-ként a következő rendelkezéseket vették fel: Az 1920. évi XXXVI. t.c.

92. §-ának helyébe a következő rendelkezések lépnek: Azokban a községekben, melyekben a jelenlegi törvény alapján megváltás vagy más olyan művelet történt, melynek következtében nagyobb számú új birtokrészlet keletkezik, az Országos Földbirtokrendező Biróság a szükséghez képest a *tagosítás lefolytatását hivatalból is elrendelheti.* Előzően azonban ki kell kérnie a földművelésügyi miniszternek a tagosítási eljárásba bevonható terület megjelölése, a tagosítás hasznossága, célszerűsége és keresztülvihetősége kérdésében és a tagosítási tervre vonatkozó gazdasági tanács tekintetében hozandó határozatát.

Ez a módosítás helyes.

A régi 23., új 24. § utolsó bekezdéseként a következőket iktatták: „A jogosult fél kérelmére az Országos Földbirtokrendező Biróság a megváltás, illetve a részbeni visszajuttatás a vagyoni előny megosztását különösen kimondja akkor, ha a gyámoltak és gondnokoltak jogosultságát a háború alatt idegenítették el, a gyámhatóság a vételárát kadikölcsönkötvényben vagy értékesítőket szennvedett más állampapírokból, vagy bebizonyíthatóan készpénzben tartotta és ennek következtében az eladó, ennek elhalálása esetén ennek házastársa, vagy leendő örökösei anyagi helyzetében aránytalan eltolódás állott be“.

Ez ellen az intézkedés ellen sem lehet kifogást tenni a méltányosság szempontjából.

Az itt ismertetett módosítások nagyban és egészben nem rontottak ugyan a törvényjavaslat szövegén, de viszont a javaslat sérelmes intézkedéseit sem küszöbölték ki. Nem kapcsolták ki a földreformból a házbirtokot és az erdőbirtokot, nem biztosították a kis- és középbirtoknak a egyuttal az okleveles és hivatásos gazdáknak az alaptörvény alapján élvezett mentesítését, nem részesítették kiméletben az egykétben levő, de a maguk helyén szükséges középirtokokat, fennhagyták azt az igazságtalan és méltatlan tulterhelést, amely azokat sújta, akik birtokukat vagy birtokuk egy részét kishasonbérletek útján hasznosítják, nem állították vissza a vegyesbírósi intézmények működése által szolgáltatott ama garanciákat, hogy a megváltási ár megállapítása nyilvános tárgyaláson a közvetlen szóbeliség útján és tisztán tárgyi alapon történjék, nem állították helyre a kisajátítási törvénynek megfelelő teljes kártalanítás elvét, nem kerestek biztosítékot arra, hogy a megváltási eljárásan már átesett birtokra nézve helyreálljon a szabaddelkezés joga: szóval a mezőgazdasági érdekképviselet által felpanaszolt legsúlyosabb sérelmek orvosolatlanok maradtak. Mindezeknél fogva aggodalmaink és sérelmeink az alaptörvényben szerzett garanciális intézkedések felborítása miatt fennmaradnak a törvényjavaslat módosított szövegével szemben is.

Mezőgazdasági gépek behozatala.

Nemcsak a kormány intézkedései ellen örökösen agitáló körök berkeiben, hanem több jóindulatú és jóhiszemű gazda részéről is mind gyakoribb a panasz amiatt, hogy a gazdák nem vásárolhatnak külföldi mezőgazdasági gépeket, mert a kormány a belföldi mezőgazdasági gépipart tulságos védelemben részesítve, nem engedi be a külföldi gépeket akkor, amidőn szomorú mezőgazdasági viszonyaink javításának egyetlen bázisa mezőgazdaságunk fejlesztésével a nagyobb hozam biztosítása. Különösen a külföldi traktorok behozatalának nehézségei miatt keletkezik érthető elégedetlenség.

Egyik külföldi traktor iránt a gazdátársadalom részéről nagy érdeklődés és kereslet jelentkezik, de nincs belőle elegendő a piacon. Utána járva a kérdésnek, meggyőződünk róla, hogy a kormány a kérdéses traktornak ez évi behozatalát bizonyos darabszámban kontingentálta, a jövőbeni behozatal nagyságát pedig a hivatalos kísérletek, illetve próbák eredményeitől tette függővé.

Ez az álláspont feltétlenül helyes. Ha a külföldi gyártmány jobb és az elért eredmények felülmul-

ják a hazai gyártmányok teljesítőképességét, úgy engedjük azt be, ha azonban a hivatalos kísérletek és próbák megállapítják, hogy a hazai gyártmányok jobbak, akkor ne engedjük be a gyengébb külföldi gyártmányokat.

A kormánynak az az álláspontja, hogy csak minőségileg elsőrangú, a hazai gyártmányokat felülmuló külföldi gépeket enged be, helyes, már csak azért is, mert a gépiacnak gyenge minőségű, a hazai viszonyoknak meg nem felelő gépekkel való elárasztása esetén, a gazda — megtevéstve a reklámok által — külföldi gépeket vásárolna olyan esetben is, amikor a hazai gyártmány jobb, nagyobb teljesítőképességű és kisebb üzemi költséggel dolgozik. Ez nemcsak a gazdára lenne hátrányos, hanem a gazdasági gépipart is érzékenyen sújtaná.

A jó, elsőrendű, itthon elő nem állítható gépek beengedése viszont elsőrendű közgazdasági és mezőgazdasági érdek, mert mezőgazdaságunk fejlődésének egyik alapja az, hogy a gyakorlatban bevált újításokat biztosítsuk mezőgazdaságunk részére, mert csak így fokozhatjuk termelésünket és haladhatunk a többtermelés felé.

Ujdonság! Rétek és legelők művelése és termésközvetítése

Írtta: eneset DORNER MÉLA * 272 szövegábrával
Ára ajánlott küldéssel 24.100 korona
„Patria” r.-i. könyvnyomdája, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Zabtermelési eredmények és az „M” zab.

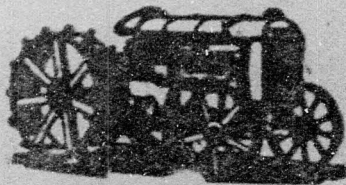
(Kiegészítő rész a f. évi 26. számú „Köztelek”-ben megjelent cikkemhez.)

A „Köztelek”-ben ez év folyamán ismerttettem a zabtermeléssel kapcsolatosan a többtermelés érdekében végzett kísérleteimet, különleges termelési eljárásomat és azok eredményeit, összehasonlító kísérletek alapján. Már akkor jeleztem, hogy eme kísérleteimet ez évben is folytatom és azok eredményeit is közölni fogom.

Ez évben 4-féle zabbal kísérleteztem, duppau, kétféle közönséges gazdasági, különleges „M” zabbal. Az elért eredmények nagyjában ismét igazolták az előző erre vonatkozó cikkemben foglaltak valódiságát, miáltal kétségtelen bizonyítékát nyerte az a feltevésem, hogy a kétirányú elvetési módszer mellett, egyazon talajviszonyokat feltételezve, a zabnál úgy szem- mint szalmatermeszre nézve lényegesen jobb eredmény érhető el, melynek előnyös volta különösen a gyors bokrosodás, egyenletes beérés és általán magasabb fajszámu szemtermésben nyilvánult meg.

Hogy a zabnak jó tulajdonságait lehetőleg egy törzsből egyesítsem, öt év óta azon fáradozom, hogy a mi viszonyainknak leginkább megfelelő olyan zászlós zabfajtát állítsak elő, mely konstans is legyen, meg a követelményeknek is megfeleljen. Mindezeket hivatott kielégíteni az általam előállított felsőbürgári „M” zab, mely a zabnak egy bőtermő, gyorsan bokrosodó, a szárazságot jól álló, nagy és erős szalmájú, eléggé rozsdálló és „nehéz” szemtermést adó válfaja. Az „M” zab törzs ez évben került itt első elszaporításra, úgy hogy ebből kisebb mennyiségű „elite” vetőmaggal rendelkezem.

A kísérleteket és azok eredményeit az alanti I. és II. számú táblázatok mutatják. A kísérletekhez minden esetben magyar holdankint (1200 □-30) 120 l. vetőmagot (pácolva) használtam és az elvetés őszi szántásba jó táperőben lévő földbe történt.

HALTENBERGER VILMOS
5239 FORD autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19.
Telefon: 46-15 Szigonyotom: Fordson

FORDSON-TRACTOR

SZANT, HAJT, VONTAT
petróleummal
legelőcsőbb gazdasági erőgép.
A világon páratlanul elterjedve. Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságokból.

ZSOLDOS tanintézet

a legjobban képzett
első magánvizsgákra
vándoroltak is.

Összefoglaló tankönyv, a középiskola négy első osztályos tananyagát tartalmazó tankönyv, melynek tananyaga az ország minden részén megrendelhető: Budapest, VII., Dohány-utca 94. Telefon: József 124-47

teljesítőképességét, úgy
onban a hivatalos kísérle-
tjüket, hogy a hazai gyárt-
ne engedjük be a gyengébb

álláspontja, hogy csak
hazai gyártmányokat felül-
tenged be, helyes, már csak
csak gyenge minőségű, a
nem felelő gépekkel való
da — megtevesztve a
öldi gépeket vásárolna
a hazai gyártmány jobb,
és kisebb üzemi költség-
a gazdára lenne hátrá-
gi gépipart is érzékenyen

elő nem állítható gépek-
t elsődrendű közgazdasági
x, mert mezőgazdaságunk
ja az, hogy a gyakorlatban
tosítsuk mezőgazdaságunk
fokozhatjuk termelésünket
ermelés felé.

**Ételek és legelők
terméshozzájárulása**

BÉLA * 272 szővegőbrával
időssel 24.100 korona
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

ERMESZTÉS.

Gyárfás József.

**eredmények és az
zab.**

3. számú „Köztelek”-ben meg
kikeményhez.)

év folyamán ismerttettem
solatosan a többtermelés
leteimet, különleges termé-
eredményeit, összehason-
Már akkor jeleztem, hogy
rben is folytatom és az az
fogom.

al kísérleteztem, duppa-
asági, különleges „M” zab-
ek nagyjában ismét igazol-
közö cikkemben foglaltak
égtelen bizonyítékát nyerte

kétirányú elvetési mód-
ajviszonyokat feltételezve,
nt szalmatermeszre nézve
ny érhető el, melynek elő-
gyors bokrosodás, egyen-
magasabb fajsúlyú szem-

ajdonságait lehetőleg egy
év óta azon fáradozom,
nak leginkább megfélelő
állítsak elő, mely konstans
ményeknek is megfelelően

íteni az általam előáll-
mely a zabnak egy bő-
a szárazságot jól álló,
t, eléggé rozsdálló és
ó válfaja. Az „M” zab-
első elszaporításra, úgy
ységű „elite” vetőmaggal

eredményeit az alábbi
ok mutatják. A kísérletek-
yar holdankint (1200 □-al)
ra) használtam és az el-
táperőben lévő földbe

**HAJT, VONTAT
oleummal
gazdasági erőgép-
tanul elterjedve. — Elsődrendű
nagyobb gazdaságokból.**

a középiskola négy alsó osztá-
lyának teljes tananyaga két kö-
nyvben 84. Telefon: József 124-47

I. táblázat. Rendes, egyirányú vetéssel.

A zab fajta	Szemtermés kg. m. h. -kint	Szalmamagasság és keresztszám (14-el) magyar holdankint	Fajsúly hl. -kint
Duppai	706	117 cm. 25 kereszt	44
Gazdasági 1.	817	123 " 31 "	46
Gazdasági 2.	752	119 " 25 "	43.5
„M” zab	992	139 5 37 "	47.2

II. táblázat. Különleges, kétirányú vetéssel.

A zab fajta	Szemtermés kg. m. h. -kint	Szalmamagasság és keresztszám (14-el) magyar holdankint	Fajsúly hl. -kint
Duppai	814	110 cm. 29.5 kereszt	43.7
Gazdasági 1.	851	115 " 30 "	45
Gazdasági 2.	806	112 " 27 "	43
„M” zab	1338	163 " 41 "	49

Amint ezek a táblázatok is mutatják, a kétirányú
vetési módszer minden egyes esetben és minden
fajtánál több termést eredményezett, különösen
feltűnően az „M” zabnál. A közvetlen istállótrá-
gyázott földben a terméseredmény m. holdankint
82—137 kg.-al volt nagyobb kétirányú vetésnél, mű-
trágyaadagolással pedig 36—211 kg. terméstöbblet
volt kimutatható.

A kétirányú vetés munkatöbbletet jelent, de ez

97. ábra. Métélykóros juh a kezelés előtt (súlya 28 kg.,
erősen lesoványodott).

megtérlül az elért terméstöbblettel, azonkívül a
gyors bokrosodás által a talaj előbbi beárnyé-
kolása folytán, különösen száraz években biztosabb
termést is eredményez.

A következő évben a Tiszántulon és hazánk
legszárazabb vidékein fogom az „M” zabot kipró-
bálni s ha ott is beváltja a hozzáfűzött reményei-
met, úgy az „M” zabot bátran és nyugodt lelki-
ismerettel bárkinek bárhová a legőszintebben
ajánlhatom.

Felsőbogarád. ifj. Martens Caesar.

Most jelent meg! FABINY ISTVÁN min. tiszár:
A mezőgazdasági haszonbérének terményben való
ujabb bírói megállapítását, a terményhaszonbér fizeté-
sét, megváltozott ingatlanok haszonbérének megállapítását
stb. szabályozó 8140/1923. M. E. n. rendelet megválaszolására. Egyedül
helyes értelmezése a rendelkezésnek! Tisztázza a haszonbérbeadó és
haszonbérő között felmerülhető vitás kérdéseket.
Ára 3600— korona és postaköltség.
„Patria” r.-t. könyvnyomtatás, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: **Hutya Ferenc dr.**

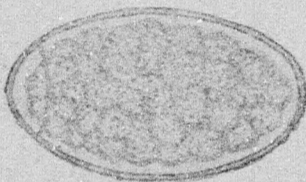
**Ujabb tapasztalatok a mételegykor
gyógyításánál.**

Azok a súlyos veszteségek, melyek bőven csapa-
dékos években a szarvasmarha- és juhállományokat
a mételegykor folytán most is érik, arra készítették

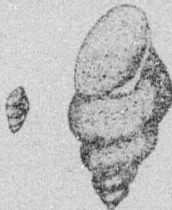
94. ábra. A nagy vagy közönséges májmétély (természetes
nagyágban).

a szakembereket, hogy további beható vizsgálá-
tokat végezzenek erre a betegségre vonatkozólag.
A kérdés tanulmányozására néhány év előtt bő-
sége alkalom kínálkozott, mert a juhok és szarvas-
marhák között majdnem mindenütt, de főleg a
lapályosabb, vízdusabb folyókmenti területeken
erősen elterjedt a betegség s nemcsak lesoványo-
dásban és a gyapju kihullásában nyilvánult meg,
hanem igen gyakran az állatok elhullását is okozta.

95. ábra. A nagy májmétély petéje (250-szeresen nagyítva).

Az újabb vizsgálatok tárgyául sok, addig még
homályos kérdés szolgált. Tisztázásra szorult első-
sorban a fertőzés módja és körülményei, a beteg-
séget okozó mételegykor fejlődése a szabad ter-
mészeiben és a fertőzött állati testben s végül
felmerült a szüksége oly gyógyszer felfedezésének,
mely a mételegykor a beteg szervezetben biztosan
megöli. Mindezeket a kérdéseket Magyarországon

96. ábra. A kis mocsári csiga (Limnaea truncatula);
baloldalt természetes nagyságban.

Marek tanár, a m. kir. Állatorvosi Főiskola bel-
klinikájának vezetője tanulmányozta s kísérleteivel
meg is oldotta.

A fertőzés tudvalevően a lapos, levélalakú mételegy-
kor petéi útján (94. és 95. ábra) történik, melyeket a mé-
telegykor a beteg állat májában raknak le s melyek
onnan az epével a bélbe, majd innen az ürülék-

kel a szabadba jutnak. A petékből nedves helyen csil-
langós lárva lesz, amely apró kis csigába (96. ábra)
bujik s benne ivartalanul szaporodva, két hónap
alatt több száz fiatal lárva hoz létre; ezek hamar-
osan elhagyják a csigát, vízben uszálnak, fű-
szálakra tapadnak s ott betokolódnak. Ha az ilyen
füvet vagy vizet legelés vagy ivás közben, illetve
friss fűtakarmány etetésekor a juh vagy a szarvas-
marha felveszi, úgy a lárva az állat beleiből a
májba jutnak, itt ivarérett példányokká fejlődnek
s ha nagy számban vannak, úgy súlyos gyulladást
létesítenek, mely tönkreteszi a máj állományát s
ezáltal megbetegíti az állatot. A tavasszal a legelőre
hajtott állatok által szétszórta petékből, a 2—4
hónapi átlagos fejlődési időt véve alapul, a nyár
derekán vagy az ősz elején lesznek a fertőzőképes
lárva, melyek azután az állatot késő ősszel és a
téli hónapokban betegítik meg szemmel láthatóan.
A fertőzés szempontjából veszedelmes a nedves,
moosaras legelő. Száraz években a tavasz végére
és az őszre esnek az erősebb fertőzések, mikor a
csapadék a legnagyobb, erős években azonban a
legeltetés egész ideje alatt történhetik a fertőzés.
Istállózott állatok fertőződése szintén lehetséges
nedves helyeken kaszált friss füvel.

Mint említettük, a mételegykor jelei többnyire késő
ősszel és a tél elején kezdenek mutatkozni s főleg

98. ábra. A 97. ábrán feltüntetett juh 54 nappal a Distolos
kezelés után (meghízott, testformái gömbölyűek, súlya 35 kg.).

bágyadtságban, hasmenésben és soványodásban
nyilvánulnak. Később a szőrzet fénytelenése, juh-
oknál a gyapju meglazulása és kihullása, a szem-
pillák belső hártájának halványsága s esetleg
sárgás színe mutat a betegségre, végül juhoknál
a toroktájon vizenyős duzzanatok is keletkeznek.
(97. ábra.) A nem súlyosan beteg állatok kihuz-
hatják a telet s tavasszal a legelőn többé-kevésbé
magukhoz térhetnek s meg is gyógyulhatnak, köz-
ben azonban a legelőt befertőzik, az erősen fertő-
zött állatok pedig teljesen leromlanak s végül el-
hullanak.

Az elmondottak kellően igazolják a gyógyítás
kiváló fontosságát és szükséges voltát. Ezzel ugyanis
nemcsak a beteg állatok egészségét adjuk vissza,
hanem megakadályozzuk a tartózkodási helyeknek
(legelőnek) befertőződését, tehát a betegség ter-
jedését is. Idevonatképpen Marek tanár tudományos
kísérletei a hatásos gyógyszer felfedezéséhez is
vezettek. Sikerült ugyanis az erdei pajésika nevű páf-
rány kivonatából vegyi úton olyan hatékony anyagot

MAUTHNER ÖDÖN
MAGNAGYKERESKEDÉSE
BUDAPEST
Központ: Rattenbiller-utca 33. • Fióközlét: Kossuth-Lajos-utca 4.
Sürgönycim: MAGUDVAR Budapest • TELEFON: József 40-83

Legmaga-
sabb áron **VESZ:** lóhere-, lucerna-, biborhere-, szöszös-
büköny- és egyéb gazdasági magvakat

ÉBER ERNŐ, TOEPLER OTTÓ ÉS TÁRSAI
gazdasági üzem- és ipartejesztő vállalat
BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-UTCA 1.
Telefonszám: 97-09, 94-80 Táviratcim: Ferax Budapest

Ajánl a téli idényre
munkásruhákat és szöveteket igen jó minőségben
mikádókabátokat, bekecseket és
börkabátokat bélelve
Kívánatra mintát küldünk!

gyolcs- (molino-) ingeket és alsóruhát
lótakarókat legelőrendű Montan minőségben
kekesikős bakancsokat tiszta bőrből és bőrtalppal
Kívánatra mintát küldünk!

előállítani, amely megfelelő mennyiségben beadva már néhány nap leforgása alatt úgy a juh, mint a szarvasmarha metelyeit előli, anélkül, hogy magára az állatra is mérgezőleg hatna vagy állapotát bármilyen módon zavarná. A *distol* nevű gyógyszernek adagját a kezelendő állatok faja és testsúlya szerint állapították meg, mert a szernek egy bizonyos töménységben kell a vérben keringenie, hogy hatását kifejthesse.

A kezelésre fordított kiadások bőven megtérülnek abban a nyereségben, mely már néhány nap múlva az étvágy és az egészségi állapot kedvező alakulásában, néhány hét eltelte után pedig a testsúly tetemes gyarapodásában, a fokozott tejszolgáltatásban és a normális gyapjuhozamban megnyilvánul (98. ábra). Számításaim szerint a kezelés költsége az állatok 5-6%-át teszi ki; egy juhnál alig kerül többé 1/2-1 kg. juhsajt áránál, szarvasmarhánál 2-3 kg. vaj áránál, amivel szemben 4-5 hét alatt 15-20% a súlygyarapodás s ez már magában véve is a kezelési költségeket többszörösen meghaladja. Ezért saját érdeke ellen vet a gazda, ha metelykóros állatjait elkótyavegyé, ahelyett, hogy a biztos gyógyítás ezen eszközt igénybe venné, mely elejét veszi a beteg állatok elhullásának és a legelőket folytatásiágos befertőzésének.

Marek tanár szerint ott, ahol a metelykór évről-évre előfordul, legjobb a kezelést azonnal a legeltetés beszüntetése után, tehát késő ősszel, vagy a tél elején, a megbetegedések bevéása nélkül minden évben végrehajtani s azt a legelőre kijáró összes kérődző állatokra kiterjeszteni. Másikülönben csak a metelykóra gyanus jelenségek fellépése teszi megokolttá a kezelést megkezdését, nemcsak a már beteg, hanem a beteggel egy nyájban legeltetett többi állatoknál is.

Célszerű a kezelést minél előbb, vagyis olyankor megkezdni, amikor még nincsen erősebb lesoványodás, mert a legyengült állatok a kezelést már kevésbé jól tűrik. A vemhességre s a tej izere az eddigi tapasztalatok szerint nincs a szernek semmi befolyása.

Fokozza a *distol* közgazdasági jelentőségét az a körülmény, hogy ez a szer a legelő fertőzöttségének megszüntetésére is alkalmas, ha az ott járt metelyes állatokat kezelésben részesítjük. Saját tapasztalataim is arra utalnak, hogy a *distol* segítségével sikerül a beteg állatok meggyógyításával a legelő metelyes fertőzöttségét megszüntetni s ily módon az azelőtt veszedelmessége miatt majdnem értéktelen területet ismét használhatóvá tenni. A legelő metelyes fertőzöttségének megakadályozására tanácsos az ujonnan vásárolt juhokat és szarvasmarhákat is a legelőre való kihajtás előtt a *distol*os kezelésnek alávetni.

Igen figyelemreméltók azok az eredmények, melyeket ezzel a hazai szerrel a metelykór orvoslása terén külföldön elértek. Mivel ez a betegség majdnem mindenütt az egész világon el van terjedve, a külföldi tudományos körök is nagy érdeklődéssel kísérték a *distol*al nálunk elért eredményeket s neves szakemberek ellenőrző vizsgálatokat végeztek, melyek Ausztriában, Németországban, Angliában, Belgiumban, Hollandiában, Romániában és Jugoszláviában egyaránt megerősítették a hazai tudományos kutatás és gyógyszervegyészeti ipar kedvező eredményeit.

Dr. v.

TUDNIVÁLOK AZ ÁLLATFORGALMI SZAVATOSSÁGRÓL

Irtta: Dr. HUTYRA FERENC egyet. és főisk. tanár.

4000 korona előzetes beküldése mellett bérmentve küldi a "Patria" részvénytársaság könyvtárája, Budapest, IX. kerület, Ullóúti 25. szám. (Köztelek)

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS

ÁLLATÉLET TAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

A fejemegyei szarvasmarhate-nyésztő, törzskönyvelő és tejtermelést ellenőrző egyesület takarmányozása az 1922/23. üzemi év téli időszakában.

(Sorozatos közlemény.)

V.

A közölt adatok szerint a 31 tehenészet közül 12-ben teljesen helytelenül takarmányoztak, amennyiben 5 tehenészet még a fenntartó fehérjészsükségletet sem adagolta, 7 pedig alig felét etette a tejtermelésre szükséges fehérjének, 11 tehenészetben 1 kg. tejsz. eső fehérje 40 gr. on felül volt, míg a 8 tehenészetben a fehérjemennyiség 20-40 gr. között váltakozott, ami azért nem járt súlyosabb hátrányokkal, mert a takarmány szénhidrátokban és amidokban gazdag volt.

Míg a 23. számú tehenészet csupán a tej előállítására szabvány szerint szükséges keményítőértéket etette, addig a többi fölöslegben adagolta azt, sőt többnyire erős pazarlást követett el, mert hiszen nem celunk a tehenek felhizlalása. A fölös mennyiség keményítőérték etetése megdrágítja a tej termelését, elegenden fehérjeadagolás esetében pedig még a tehenek kondícióját sem javítja (21. sz. teh.), vagyis teljesen céltalan.

Tejhozamuk szerint megkülönböztetjük a 3 kg.-nál kisebb, a 3-5 kg. közé eső és az 5 kg.-nál nagyobb *istállóállat* tehenészeteket s a következő adatokkal feltüntetjük, hogy 1 kg. tej termelése — beleértve a fenntartótakarmányt — mennyi fehérjét és keményítőértéket igényelt. Egyben feltüntettem, hogy 500 kg. átlagos testsúly esetében szabvány szerint mennyi emészthető fehérje és keményítőérték kell 1 kg. tej előállítására. Adatainkat a következő 2 kis táblázatba foglaltuk össze.

Tejhozam	Tehénészetek száma	1 kg. tej előállítására kellett gramm		
		emészthető fehérje minimum	emészthető fehérje maximum	szabvány átlag rinti mennyiség
3 kg.-ig	10	70	131	113
3-5 "	12	45	146	100
5-7 "	9	82	127	104

Tejhozam	Tehénészetek száma	1 kg. tej előállítására kellett gramm		
		keményítőérték minimum	keményítőérték maximum	szabvány átlag rinti mennyiség
3 kg.-ig	10	1085	2197	1452
3-5 "	12	735	1365	1025
5-7 "	9	711	1037	822

A táblázatokban a szabvány alapján feltüntetett adatok kiszámítását egy példán mutatom be. Így pl. 500 kg.-os tehen 7 kg. tejhozam esetében igényel:

	Em. fehérjét	Kem. értéket
Fenntartásra	300 gr.	25 kg.
7 kg. tej termelésére	350 "	175 "
Összesen:	650 gr.	425 kg.
1 kg. tejsz. esik tehát	93 "	060 "

vagyis 600 gr. keményítőérték.

Mint a táblázatból látható, gazdáink a szabvány szerint szükséges keményítőértéknél többet etettek 1 kg. tej előállítására, ami bizonyos fokig jogosult is, mert a fölös keményítőérték a leromlott tehenek kondícióját javítja. Adataink szerint az 1 kg. tej előállítására felhasznált keményítőérték annál nagyobb volt és annál inkább haladta meg a szabvány szerinti mennyiséget, minél kevesebb tejet adtak a tehenek. Míg 1 kg. tej termelése közepes tejelőknél, értve ezalatt napi 5-7.4 kg. tejet adókat, kerekén 800 gr. keményítőértéket és ebben 100 gr. emészthető fehérjét igényelt, addig gyengébb tejelőknél a keményítőértékfogyasztás minden kg. tejsz. 1025, 3 kg.-nál kevesebb tejet adóknál 1452 gr.-ra, vagyis kerekén 30, illetve 80%-kal emelkedett. Eszerint 1 kg. tej előállítására a 7 kg. tejet adó teheneknél 18 kg., az 5 kg. tejet adóknál 23 kg. és 3 kg. körüli tejhozamu teheneknél 32 kg. közepes minőségű buzakorpa, illetve egyenértékű más takarmány kellett. Ez az adat kétséghalmozható módon igazolja a közismert tapasztalatot, hogy a tejtermelés költségeit csak úgy csökkenthetjük, ha jó tejelő teheneket állítunk be, illetve kitenyésztünk s azokat megfelelően takarmányozzuk. Gyenge tejelőknél a fenntartózsükséglet aránytalanul megdrágítja a tejtermelés költségeit, így tehenektől a legjobb tartás mellett sem várható jövedelmező tejtermelés s az 1 kg. tejsz. eső takarmányköltség igen nagy lesz.

A 31 tehenészet átlagában a téli időszakai keményítőértékfogyasztásból 753 kg. keményítőértékből abrakra 2704, gyök- és gumósokra 2045, pillangószőszőre 562, egyéb szénafélékre 315, szalmákra- és polyvákra 3562, egyéb takarmányokra 812% esett. A keményítőértékarány 9:14 volt, tehát tág.

Az abrak összeállítását az egyesületben változatos módon történt, amennyiben az abrak alakjában feleltetett keményítőértékből korpákra és takarmánylisztre 3495, abrakkeverésre 1009, árpára és zabra 1273, rozsrá 010, malátacsirára 182, konkolyra 230, lóbabdarára 057, csövestengeridarára 348, aszott búzára 021, melasztakarmányokra 393, szemestengerire 1888, olajpogácsákra 1094% esett. Mint már a megfelelő helyeken utaltunk, a drága és fehérjében szegény tengeri felhasználását mellőzendőnek tartjuk, mert keményítőértékben ugyanis fölösleget találunk az adagokban, ellenben igen sajnálatos, hogy az olajpogácsák etetése teljesen hátrébe került, pedig azok ára az elmúlt időszakban jelentősen kevesebb volt, mint a gabonamagvaké. Igen csekély százalékban etették a konkolyt és lóbabdarát is, melyek hivatva vannak az olajpogácsákat bizonyos mértékig pótolni. Néhány gazdaságnak módjában volt malátacsirára által a fehérjehiányt fedezni, ami igen célszerű, mert ez jöminőségű, fehérjében gazdag és rendszerint jutányosan beszerezhető takarmány.

A gyök- és gumósok alakjában etetett keményítőértékből 6717%-a répára, 796% répa és friss répaszeletre, 698% friss répaszeletre, 327% sa vanított répaszeletre és 441% burgonyára esett.

"Terra" MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., BALATON-UTCA 16. SZÁM, LIPÓT-KÖRUT MELLETT
Levélcíme: Budapest, V., Törsede, Postafiók 39.

Vásárol: a legmagasabb napi áron
lóhere-, lucerna- és egyéb gazdasági vetőmagvakat
Mintázott árajánlatot kér!

Telefonszám: 34-92 és 32-88
Sürgőnycim: „Terramag Budapest“

CHINOIN GYÓGYSZ. ÉS VEGY. TERM. GYÁRA R.T. UJPEST
TELEFON: 162-36, 133-54, 85-30

GYÜMÖLCSFA-KARBOLINEUM ENDA-CHINOIN téli permeterezésre.
VÉRTETÜ ELLEN: ALMOLA vértetükátrány
ZÖLDHERNYÓK ELLEN: HIBERNA hernyóenyv

MEZEI EGÉR (pocok) PUSZTÍTÁSÁRA: ARVALIN foszforpirula*
*Rendelést a hatósággal kell átismosztani.

Állatgyógyászati osztály
Mételykór ellen: **DISTOL**
Bélférgesség ellen: **VERMIFAN**
Rühesség, tetvek ellen: **KOPFIN**
Méregmentes szülészeti sebfertőtlenítés: **MAGNOL**

Kérjen növényvédelmi és állatgyógyászati készítményeinkről ismertetőt!

Fehérjét	Kem. értéket
0 gr.	25 kg.
0	175
0 gr.	425 kg.
3	080

A felsorolt takarmányokon kívül etetésre kerültek még egyéb takarmányok is 812% mennyiségben s az ebben az alakban etetett keményítőértékből répaszeszmoslékra 29'68, leveles cukorrépafejre 67'77, friss takarmányrépaleveleire 1'97, savanyított répalévelre 0'58% jutott.

Míg a répaféléket a tárgyalt időszakban a megelőző évekkkel szemben (1931, 12'41, 20'45%) erősebben felkarolták, addig a pillangósszénák (9'62, 9'55, 5'62) és az egyéb szénafélék (14'70, 4'80, 3'15) erősen megcsappantak, ami a legelők kisévelésével egyetemben hozzájárult a szalmafélék magasszázaleku etetéséhez (31'94, 39'67, 35'62). A leveles cukorrépafejt, répaszeszmoslék stb. etetésére az előző években alig kerül sor, míg most a keményítőérték 8'12% a került ily alakba fogyasztásra az egyesületben. A leveles cukorrépafejt a legtöbb teheneszetben igen jó szolgálatot teljesített és a szalmafélék mennyiségét csökkentette, továbbá a *fenntartó fehérjészsükségletet abrak nélkül pótolta*. Előnyös hatása miatt kívánatos, hogy etetés ne csak novemberre szorítkozzék, hanem december végéig tartson oly módon, hogy a fonyadt leveles cukorrépafejt edesen a fagyástól megóvassék, pl. szalmával jól letakart kisebb méretű prizmákban.

A szénasavas méz etetése, mely minden mézben szegény takarmány etetésekor indokolt, feltétlenül szükséges, ha a tehen sok répát, répaszeletet, leveles répafejt, répaszeletet kap, mert különben könnyen hátrányos hatású válhatnak ezek a tejtermelésre igen értékes takarmányok, mert erősen meghajtják az állatokat. Leveles répafejt etetésekor a szénasavas méz adagolása azért sem nélkülözhető, mert a répafejtben lévő oxalsavat lekötö, ezzel a takarmány étrendi hatását javítja és *kelő kihasználását, illetve értékesítését biztosítja*. A konyhasó naponkénti adagolása átlagban 30 gr.-nyi mennyiségben, nem hagyható figyelmen kívül.

Téli takarmányelőirányzat összeállításának hiánya és ezzel összefüggően az abraknak és a répaféléknek egyenletes elosztása, az időszakonkénti takarmányozásnak megállapítása a tejgazdasági ellenőrkök nélkül, a takarmány megváltoztatása az egyes ellenőrzési időszakokban, tizedes, illetve hídmeleg hiánya, a pillangósok termesztésének elhanyagolása, a késői hideg és havas időkben való legeltetés, a szénaporciók helytelen mérése még azokban a teheneszetekben is napirenden van, melyek három éve állanak ellenőrzés alatt s melyek figyelmét e hiányokra értekezéseimben és előadásaimban már felhívtam.

Kétségtelen, hogy a *rendkívüli silány takarmányviszonyok*, melyek 3 év óta mindinkább fokozottabban jelentkeztek, az egyesület működéséhez fűzött reményeket nagy részben megbúsították. Ez éppen ezen nehéz viszonyok között válik elsőrendű érdeké, hogy a gazda a rendesnél is nagyobb gondot fordítson tehenei tartására ama értékes tapasztalatok alapján, melyeket a hároméves egyesületi élet közben szerezni alkalma volt.

Zaitschek Artur dr.
m. kir. fővegyész.

LOTENYÉSZTÉS:
2 kötet Irtá: DÖHRMANN HENRIK
Bérmontos küldéssel 19.000 koronáért beszerozhető a „Patria” r.-i. könyvostályában, Budapest. IX., Üllői ut 25. sz.

UJDONSÁGI MOST JELENT MEG!
A KERT
számos ábrával. Irtá: THOROCZKAI WIGAND EDE
Bérmontos küldéssel 11.500 koronáért beszerozhető a „Patria” r.-i. könyvostályában, Budapest. IX., Üllői ut 25. (Köztelek)

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Henrik.

Tenyésztéspolitikai kérdések.

(Lásd „Köztelek” 86—87-ik számát.)

2. A termelés lehetőségeinek megállapítása.

Nem lehet a csonka országot tenyésztési kerületekre beosztani, míg az egyes vidékek most meglévő állományának hűséges képét a *lotenyésztési kataszter* pontos helyszíni felvételével meg nem állapítják. A felvétel vegyes bizottságnak kell végeznie, melyben az állami lotenyésztézetek képviselőjén kívül a körlet gazdasági felügyelője, hatósági állatorvosa, gazdasági érdekképviselőnek kiküldötte, a honvédelmi minisztérium szakértője és a járás közigazgatási szerve kell hogy részt vegyenek. Célja: pontos statisztikai adatok beszerzése a állomány mennyisége, minősége és jellege felől, egyrészt a mezőgazdaság jogos igényeinek, másrészt a honvédelem követelményeinek jelenkori és jövőbeli lehetőségeinek mérlegelésével, melyek egyttal a követendő tenyészirány kijelölésére zsinórmértékül kell hogy szolgáljanak. Ez alkalommal a vidék mezőgazdasági követelményeinek megfelelő, közösenként talált *legjobb kancanyagot* nemcsak számszerint, hanem egyedi adatai szerint is előjegyzésbe kell venni annak megállapítása végett, hogy hol és milyen kiterjedésben lehetne ezzel a válogatott anyaggal és a hozzájuk rendes fedeztetési állomásokra kiadandó válogatott állami ménekkel körletenként a magnemesítés műveltetére, *népies törzstenyésztések* felállítására berendezkednünk. (Sajnos, egyelőre nem sok mént Lellene erre a célra az államnak tartani!) Ugyancsak itt lenne meg tárgyalandó a községekben levő többi kancának a kellő számú ménekkel az 1894. évi XII. t. c. szellemében való ellátásának mikéntje, annak szemelött tartásával, hogy a közelebbi jövőben az állam helyes közigazgatási érzékkel más mént nem fog önkezelésben tarthatni, mint a népies törzstenyésztések (tájfajta szövetkezetek) részére szükségeket. Ott, ahol a társadalmi tevékenység (közirtokosság, gazdakör vagy alkalmi mentartó társulatok) a köztenyésztésre szükséges mén beszerzését és tartását nem vállalja, annak kötelezettsége a községekre száll. Ez utóbbi esetben azonban a kötelezővel járó összes jogok is méltán a községi testületre haramlanának.

A kataszteri felvételi szemle alkalmával a bizottságban képviselt többi szakmák intézői mind a maguk hatáskörébe vágó észleleteiket gyűjtönek. A hadsereg képviselője az anyag mennyiségi és minőségi viszonyait az ő szempontjából. A hatósági állatorvos az állategészségügyi vonatkozásokat. A gazdasági felügyelő a legelő, a takarmánytermelés és az apaállattartás körébe vágókat. A közigazgatás képviselője az országos statisztikai ügyeket és a közigazgatás körét érintőket. D. H.

Gazdatársadalmi megzalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endra.

A Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület f. évi november 4-én tartotta Lázár Dezső m. kir. gazd. főtanácsos elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést, melynek főtárgya a tagsági díjaknak progresszív alapon való megállapítása volt, amelyet az egyesület működésének biztosítása tett kívánatossá. Lénárt János egyesületi ügyész terjesztette elő a választmány javaslatát, mely szerint az egyesület tagjai öt csoportra osztatnak és eszerint alapítandó meg a tagsági díj buzaértékben. Az első csoport a 10 holdig terjedő birtokosok és 20 holdig terjedő bérlők csoportja 5 kg. buzaértékű tagdíjjal. A második csoport a 10—25 kat. holdig terjedő birtokosok és 20—50 kat. holdig terjedő bérlők 12 kg. buzaértékű tagdíjjal. A harmadik csoportba a 25—50 holdas birtokosok és 50—100 holdas bérlők tartoznak 30 kg. buzaértékű tagdíjjal, a negyedik csoportba az 50—100 holdas birtokosok és 100—200 holdas bérlők 50 kg. buzával, végül a 100 holdon felüli birtokosok és 200 holdon felüli bérlők 70 kg. buzaértékű tagdíjjal. A közgyűlés a javaslatot ily értelemben elfogadta azzal, hogy a tagdíj fele januárban, fele júliusban esedékes, a késedelmes fizető 6% kamatot fizet. A buzaérték megállapítására egy 5 rendes és 3 póttagból álló bizottság választandó. Az így megállapított tagsági díj 1923. július 1-jei érvénnyel lép életbe. Ezután az alföldi erdőtelepítés és fasítás gyakorlati megvalósítása körül szerzett érdemeikért kitüntetett tiz vásárhelyi gazdának Kiss Ferenc min. tanácsos a földm. miniszter elismerő oklevelét nyújtotta át szép beszéd kíséretében.

A dohány beváltási ára.

A kincstár részére termelt dohány méltányos beváltása érdekében az OMGE dohánytermelési bizottsága a mult év végén tartott üléséből kifolyólag felterjesztésben arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a beváltási árat, tekintettel koronánk állandóan hanyatló értékére, ne koronáértékben állapítsa meg osztályonként, hanem más állandó értékmerőt jelöljön meg. Erre a célra egyesületünk a buzaslapot ajánlotta. Ezt a kérelmet egyesületünk még azzal egészítette ki, hogy ez a buzaérték alap idejekorán tétessék közzé, hogy a termelők a termelés felvétele előtt már számításokat végezzenek a dohánytermelés jövődelmezősége tekintetében.

Ezen felterjesztés eredményeként bocsátotta ki a m. kir. pénzügyminisztérium 1923. február havában 1922. évi 197,210/XI. számú „Tájékoztató hirdetmény”-ét, mely szerint a m. kir. pénzügyminisztérium a dohánytermelő közönség tájékoztatása és megnyugtataa céljából kijelenti, hogy az 1923. évben a kincstár számára termelt dohányok beváltási árait úgy fogja megállapítani, hogy a *nehézelevelű* dohányok q-kinti országos átlagára az 1923. október havában számbavett buza országos átlagára *kétszeresének*, a *kerti dohányoknál* pedig annak *háromszorosának* feleljen meg.

Bár ez a megállapítás nem felelt meg teljesen a dohánytermelők kívánságának, mégis — tekintve, hogy a kincstárral állottak a termelők szemben — belenyugodtak egyelőre abban a reményben, hogy a hazai buza áralakulása a nemzetközi buzaáralakulást követni fogja.

Termelőink, sajnos, ebben a reménységükben csa-

Mélyfurasu ártézi kutakat

gazdasági vízvezetékeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatókat végez
FEJES BERTALAN gépgyár mélyfúrási osztálya, **SZEKESFEHÉRVAR**

CHINOIN GYÓGYSZER ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R. T. UJPEST Mezőgazdasági osztály
TELEFON: 161—36, 123—54, 85—30

„FUTOR” SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ
a takarmány mészhianyának pótlására.

Biztosítja a csontok épségét és szilárdságát, elhárítja a fejlődésben való visszamaradást.
A téli istállózás egész ideje alatt keverje a takarmány közé.

Kérjen részletes ismertetőt és arataniatot!

TÁRSASÁG
MELLETT

tőmagvakat

gyászati osztály

kor ellen!
TOL
esség ellen!
REHAN
tetek ellen!
FIN
lészeti sebfertőtlenítő:
GNOL

latkoztak, mert a buza áralakulása, korlátozó intézkedések folytán, nem követhette a világgiazi áralakulást, hanem messze elmaradt a buza tényleges értéke mögött. Ennek folytán az a helyzet állott elő, hogy a termelő nemcsak a buzánál nem találja meg számítását, de ugyanígy jár a dohánynyal is, sőt még rosszabbul, mert a dohány termelési költsége jelentősen nagyobb a buzánál.

Ezen tarthatatlan helyzet kiküszöbölése céljából f. évi november hó 5-én és 14-én *Tömör Kálmán* államtitkár elnöklété alatt és *Natorp Tivadar* br. min. tan. részvétele mellett, értekezlet volt a M. Kir. Dohányjövődéki Központ igazgatóságánál, amelyen az OMGE képviselőiben résztvettek *Szilassy Zoltán* igazgató, *Fabricsius Endre*, az OMGE dohánytermelési bizottsága előadója és *Szigeti Pál* dr. bizottsági tag, a Dohánytermelők Egyesülete részéről pedig alsóöri *Farkas Géza*, *Eszenyi Jenő* és *Osóor Lajos*.

Meg kell állapítani, hogy a Dohányjövődéki Központ a változott helyzet javításának szükségességét teljes mértékben átértékelte és jóindulatul arra iparkodott, hogy az állami érdekeket a termelők érdekével összhangba hozza és ugyanez a szándék vezérelte a termelők képviselőit is. Az értekezlet során a termelők rámutattak arra, hogy a buza értékmérői szerepe ma már megszűnt, ennek folytán ha az érvényben lévő két, illetve három q-ás buzaalap a jelenlegi buzaárakon számítatnék, akkor a dohánytermelők az ideai dohánytermeléssel igen rosszul járnának. Az értekezlet folyamán felmerült több megoldási terv, melyeket komplikált voltok miatt azonban el kellett ejteni. Végül megállapodás történt arra nézve, hogy a Dohányjövődéki Központ előterjesztést tesz a pénzügyminiszternek, miszerint az 1923. évi termésű dohány beváltási árára nézve a f. é. február havában kibocsátott 197.210/XI. számú „Tájékoztató arhirdatmány”-ben foglaltak úgy módosítottassanak, hogy a *nehézlevelű dohányok q-kinti országos átlagára 2¹/₂ q, a kerti dohányok q-kinti országos átlagára 3¹/₂ q buzaárakban állapítottassék meg, számítva a buza q kinti értékét 100.000 K. val, vagyis a nehézlevelűeknél 250.000 K., a kerti leveleknél 350.000 K. legyen a beváltási országos alapár, a fuvarpótlék pedig ugyancsak 100.000 K.-s buzaalapon számítatassék. Ezen az alapon fogják az egyes osztályok értékét kiszámítani és megállapítani. Megállapodás történt arra nézve is, hogy az 1924. termésű dohányoknál az 1923-ra fenti alapon kiszámított és megállapított értékek valorizáltassanak, illetve, ha a magyar korona romlana, ennek hanyatlása arányában emeltessék, ellenkező esetben csökkentessék az így megállapított érték.*

Reméljük, hogy ezt a kölcsönös megállapodást a pénzügyminiszter jóvá fogja hagyni és így dohánytermelőink kijutnak abból a kátyúból amelyet a buza alacsony értékelése előidézett és dohánytermelőink ilyen feltételek mellett nagyobb mértékben fogják a termelést felkarolni, illetve folytatni.

Az értekezleten egyhangú volt a pauasz, hogy a *birtoke-reform a dohánytermelés érdekeit nem tekintve* és felő, hogy ha a novella még radikálisabbá teszi a birtokkisajátításokat, a dohánytermelés fenntartása a mai mértékben sem lesz biztosítható. Felmerült az az eszme, hogy a dohánytermelők pajták és simitók építésére *épitési hitelhez* legyenek juttathatók, természetesen hosszabb lejárat mellett, mint az iparosok és a vállalkozók.

VEGYESEK.

Halálozás. *Sperker Ferenc*, a nagyváradi latin szerzetesü káptalan uradalmának jószágigazgatója, az Erdélyi Gazdasági Egyesület alapító és választmányi tagja, 67 éves korában Nagyváradon elhunyt. *Sperker Ferenc* kora ifjúságától kezdve nagy előszeretettel viseltetett az állattenyésztés iránt és életcéljává tette ki később a magyar szarvasmarha feljavitását és e tőren hustermelesi irányban megfelelő tenyésztési és takarmányozási eljárásokkal jelentékeny sikereket ért el. Az OMGE és az Erd. Gazd. E. tenyészállatkiállításainak állandó résztvevője volt s minden alkalommal elsőrendű kitüntetésben részesült. Alapítója volt az Erdélyi jellegű Magyarfajta Szarvasmarha Tenyésztők Egyesületének. Erdélyben, szűkebb hazájában, a gazdatársadalmi mozgalmakban állandóan élénk szerepet játszott, azon gazdák egyike volt, akik a gazdatársadalom érdekében sem fáradságot, sem áldozatot nem kíméltek, példát nyújtva az újabb nemzedéknek, mely ezt a gazdatársadalmi kötelezettséget nehezen érti át.

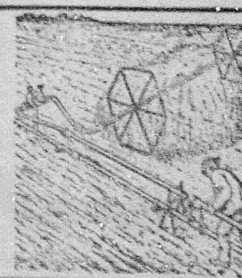
A gyomai szövetkezeti sajt- és vajgyár megnyitása. A szövetkezetbe tömörült gyomai gazdák teljesen dan rendszerű vaj- és sajtgyárat állítottak fel. A gépeket Dániából szereztek be, a dan cég a gépeket, amelyek ma óriási összegbe kerülnek, hitelbe adta a szövetkezetnek és dan munkásokat állított be a gyárba, hogy a magyar munkásokat kiképezzék, egyidejűleg biztosították a danok a szövetkezetet arról is, hogy a magyar vajnak piacot fognak biztosítani a külföldön. A megnyitó ünnepélyre leutazott *Schandl Károly* dr. földművelésügyi államtitkár, *Liekl Karoly* és *Tolnay Pál* gazdasági főfelügyelők, *Ujhelyi Andor* miniszteri osztálytanácsos, *Zelke Antal* nemzetgyűlési képviselő, *Khárdi Ernő* gazdasági felügyelő, képviselőtették magukat a gazdatársadalmi intézmények is. Megjelentek továbbá *Brandt Vilmos* főispán, *Konkolj Tihomér* vármegyei főjegyző, *Kiss László* főszolgabíró, *Ackermann Vilmos* a Chr. Hansens Lab. Ag. G. dan cégnek, amely a gyomai gyárat felszerelte, magyarországi képviselője, *Rótz Lajos* kamarai igazgató és számosan a környék birtokosai és lakosai köréből. A megnyitó ünnepélyen *Schandl Károly* dr. földművelésügyi államtitkár nagy tetszéssel fogadott beszédében rámutatott arra, hogy a békeszerződés folytán állatállományunk erősen lefogyott s addig nem állhatunk meg az állattenyésztés fejlesztésében, amíg a Balkánnak a Svájoa nem leszünk. Ehhez megvannak az eszközeink és a kormány ebbe a programba illesztette bele a tejszövetkezeti mozgalmat. Egyoldalú mezőgazdasági termelés nálunk sem biztosítja a fejlődést. Elő kell készülni arra az időre, amikor Amerika elárasztja gabonával Európát s amikor gabonafelcsúszásunk nem lesz piaca. Már előre át kell tehát térnünk a szövetkezetek útján a tejgazdaságra. Végül kérte az államtitkár a gyomai és a környékbeli gazdaközönseget, hogy az új intézményt támogassa. Közönlöt mondott az OKH igazgatóinak, mint a Tejszövetkezeti Központ vezetőinek a danoknak, a szövetkezet tagjainak s mindazoknak, akik munkájukkal és anyagiakkal támogatják a gyár felállítását. Az államtitkár beszédét az egybegyűltek nagy lelkesedéssel fogadták.

Gazdasági munkás kitüntetése Zalavárott. A földművelésügyi miniszter *Pati József*, zalavári mezőgazdasági munkást negyven évi hű szolgálat után elismerő oklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki. A kitüntetett gazdasági munkásnak az oklevelet és a pénzadományt *Taranyi Ferenc*, Zala vármegye főispánjának felkérésére, *Szankovics János* keszthelyi m. kir. gazdasági akadémiai igazgató nyújtotta át ünnepi beszéd kíséretében. Az ünnepséget a zalavári róm. kath. iskolában tartották meg, ahol

a falu népe, ezenkívül *Meszlényi Lampert*, a bencések kormányzója, *Botka Andor* keszthelyi főszolgabíró és mások jelentek meg. A kitüntetett *Pati József* halásán köszönte meg az oklevelet és a pénzbeli jutalmat, maga is buzdítván a többieket a szorgalomra és kitarító munkára.

Albánia magyar mezőgazdasági szakértőt keres. E címen lapunkban közöltetett felhívás folytán számos kérdezősködés érkezett be *Mutschenbacher Emil* dr. ügyvezető h. igazgatóhoz, a Köztelekre, a pályázatra vonatkozó tüzetesebb felvilágosítást. A nagyszámú kérdezősködésre ezután adjuk meg valamennyi érdeklődőnek a választ. Mint a szóbanforgó felhívás már közölte, arról van szó, hogy az albán kormány a magyar kir. külügyminisztériumhoz azzal a kéréssel fordult, ajánlana neki olyan elméletileg és gyakorlatilag képzett magyar gazdát, aki hajlandó volna országos gazdasági felügyelő minőségben Albániában hivatali vállalni s az ottani mezőgazdasági termelés újjászervezésének irányítását végezni. Az illető szerződéses viszonyba lépne az albán kormánnyal, január hónaptól kezdve legalább egy évi kötelezettséggel s egyelőre havi 1000 frank tiszteletdíjat élvezne. Utazások és kiállítások esetén megfelelő napi díj jár. Működésének székhelye Albánia fővárosa volna, de természetesen be kellene utaznia a mezőgazdasági termelés szempontjából számbajövő minden részét Albániának. Feltétlenül szükséges a német nyelv szóban és írásban való teljes ismerete s nagyon kívánatos a francia nyelvismeret, továbbá valamely délszláv nyelvben való jártasság. Az eddig a „Köztelek”-re beküldött jelentkezőket *Mutschenbacher Emil* dr. ügyvezető h. igazgató minősítő jelentés kapesan jövő héten beterjeszti a m. kir. külügyminisztériumba, amely azután a javaslatba hozott jelöltek közül ki fogja választani a legalkalmasabbnak látszókat s velük közvetlenül fogja majd letárgyalni a kiküldetés további részleteit vagy esetleg közvetlen az Albán kormányhoz teszi át a beérkezett jelentkezők közül a további tárgyalásra alkalmasnak látszókat. Mindazoknak a pályázata, akik a Közteleken f. hó 20-ig bezárólag személyesen vagy írásban jelentkeztek, ezen a napon a külügyminisztérium illetékes osztálya elé kerül, akik pedig eddig nem jelentkeztek volna s még pályázni óhajtanak, nyújtsák be időnyerés céljából folyó hó 22-ig jelentkezésüket közvetlenül a magyar királyi külügyminisztérium gazdasági osztályához. A pályázatban feltüntetendők a jelentkezők személyi adatain kívül az illetőnek gazdasági képzettsége, eddigi gyakorlati s mindazok a körülmények, melyekből egyrészt a gazdasági közigazgatás terü. már eddig szerzett gyakorlatra, másrészt a jelentkező szervezőképességére, kereskedelmi érzékére és általános műveltségére vonható következtetés. Előnyben részesülnek azok, akiknek nagyobb nyelvismeretük, s esetleg már régebben a helyszínen szerzett gazdasági tapasztalatuk vannak.

A MÁV pénzügyi helyzetének orvoslása. Egyik pénzügyi lapban *Tolnay Kornél*, a MÁV volt elnök-igazgatója nyilatkozik a MÁV pénzügyi helyzetéről. Rámutat arra, hogy a szomszédos államok úgy rendezkedtek be, hogy a forgalmat a mi vonalaink megkerülésével bonyolítottassák le, így a tranzitáruforgalom minden határunkon elkerül bennünket. Szerinte ez a körülmény, továbbá az, hogy a belvárosi forgalom sem ad elegendő fuvarozást, oka a MÁV pénzügyi deficitjének. Ezt tarifaemelési ellensúlyozni nem lehet. Ugyanis azt s bevétel-többletet, amit s tarifaemelés jelent, a fokozódó kiadási tételek elnyelik. Európa minden államában deficittel dolgoznak az államvasutak, mert a fuvarozási lehetőség esőkent. Ezt a csökkenést természetesen nem lehet tarifaemeléssel kiegyenlíteni, hanem csak a fuvarozási lehetőségek fokozásával, újak teremtésével. Nálunk is ez az első módja a

Esőszerűen öntöző

berendezéseket raktárról szállít

MEZŐGAZDASÁGI ÖNTÖZŐ R.-T.

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 4., II.

Telefon: 28-36

5126

Távirati cím: Zalaphoenix

Béröntözést

vállal a

Német tenyésztők original vetőmagvait és pedig petkusi, leutewitz sárga, schlanstedti, lüneburgi Kley fehér zab; Danubia, Bavaria, Frank tavaszi sörárpa; eckendorfi, leutewitz és remlingi vörös és sárga takarmány-, valamint schlanstedti cukorrépa magvakát, lóbabot és Viktória borsót az onnal szállít a

„SATOR” VETŐMAGÜZEM RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 4., II. emelet 4. • Telefon: 28-36 • Sörgöncim: Satormag

Forgalomba hozzuk a legjobban bevált németországi original burgonyaféléseket.

Minden termény értékesítését vállaljuk.

Lampert, a bencés
kiszthelyi főszolgá-
r. A kitüntetett Pál
g az öklelet és a
szádván a többiek a
ra.

asági szakértőt keres.
felhívás folyton szá-
be Mutschenbacher
ához, a Köztelekre, a
sebb felvilágosítást.
e ezuton adjuk meg
álalást. Mint a szóban-
ról van szó, hogy az
külgügyminisztérium-
ajánlana neki olyan
zett magyar gazdát
gazdasági felügyelői
alt vállalni s az ottani
szervezésének irányi-
terjedés viszonyba
nár hónaptól kezdve
éggel s egyelőre havi
Utazások és ki-
időjű. Működésének
olna, de természetesen
sági termelés szem-
n részét Albániának
et nyelv szóban és
n nagyon kívánatos a
á valamely délszláv
eddig a „Köztelek”-re
schenbacher Emil dr.
jelentés kapcsán jövő
külgügyminisztériumban
telőtek közül ki fogja
nak látszókat s velük
yalni a kiküldetés to-
közvetlen az Albán
zett jelentkezések kö-
almassáknak látszókat
ik a Köztelek f. hó
vagy írásban jelent-
minisztérium illetékes
eddig nem jellestke-
őhajtának, nyújták
hó 22-ig jelentkez-
királyi külgügyi-
hoz. A pályázatban
előnyös adatok kívül
tsége, eddigi gyakor-
yek, melyekből egy-
las terén már eddig
jelentkező szervező-
székére és általános
tehetőetés. Előnyben
yobb nyelvismeretük,
szinén szerzett gazda-

nek orvoslása. Egyik
bi, a MAV volt enok-
V pénzügyi helyzet-
mszédos államok ugy-
almat a mi vonalaink
k le, így a tranzit-
on elkerül bensünköt
abbá az, hogy a bel-
ndő fuvarozást, oka
k. Ezt tarifaemelés-
yanis azt a bevétel
e jelent, a fokozódó
pa minden államban
asutak, mert a fuva-
a csökkenést termé-
elével kiegyenlíteni.
etőségek fokozásával
ez az első módja a

helyzet orvoslásának, a másik eszköz pedig a tran-
zító-forgalom visszahódítása.

Aranyváltás tejáruk Németországban. Német-
országban, a tejkereskedelemben a vajváltata volt
elterjedve, vagyis a tejtermelők úgy számoltak el a
ejváltatokkal, hogy a tej literjeért a vaj kg.-kinti
árának bizonyos százalékát kapták. Ezt a mód-
szert most sok hibája miatt elhagyták és arany-
alapra tértek át. Vagyis a tej árát úgy számítják
ki, hogy megállapítják arany-pfennigekben az arát
és ezt az árvizsgáló-bizottság által naponként meg-
állapított szorzószámmal sokszorozzák. A termelők
a termelési költségeikre való tekintettel 18 arany-
pfennigét kívánták a tej literjéért, a termelőnél át-
véve. A tárgyalások során igényeiket 14 arany-
pfennigre mérsékeltek. Arra való tekintettel, hogy
az aranyértékelésre való átmenet a fogyasztók ré-
szére könnyebben elviselhető legyen, az új számi-
tási mód október hó 4-én csak 10 arany-pfennig al-
apon lépett életbe és azután hetenkint egy pfenniggel
emelkedve érte el a 14 arany-pfennig arát. Ugy-
ezen az alapon a tejtermelés és ellátás fenyegető
visztaesése megszűnik. Annak megvilágítására,
hogy a tej kiskereskedelmi árából milyen arányban
részesültek a termelő, a szállító és forgalmazó, áll-
jon itt a következő példa: Kőm városában 950
millió volt a szorzószám október 14-én s így egy
liter teljes tej ára 180 millió márká. Ez megoszlott
a következőképpen: termelő kapott 95 milliót, a
tejgyűjtő állomások 28 és fél milliót, szállítás került
nyolc millióba, nagykereskedelem kapott 9 mil-
liót, fuvar 4 milliót, a kiskereskedelem pedig 20 mil-
liót. Ma természetesen már milliárdokról lenne szó.

A Keszthelyi „Georgicon Kör” szakülése. A keszthelyi
m. kir. gazdasági akadémia „Georgicon Gazdasági Köre”
f. évi november hó 16-án tartotta a II. szakülését a követ-
kező tárgysorozattal: „A filoxera elleni direkt és indi-
rekt védekezés”. Felolvasta: Pentz Jenő III. é. h. Mező-
gazdasági hitel kérdéséről előadást tartott: Köbber László
III. é. h. Vitakérdés: „Hogyan kezdjünk bele a sürgős
növénytermelési és szőlészeti problémák megoldásába”?
Bevezető: Forkosovszky Ferenc III. é. h., a kör főtitkára.
A dohánytermelés fokozása Erdélyben. Bratianu oláh
pénzügyminiszter a kisajátítások és a kincstári jövedel-
mek vezérigazgatójával élénk tárgyalást folytat, miként
lehető a földosztással kapcsolatban a dohánytermelést fel-
lendíteni. Ott is tehát a földosztás folyton bajok vannak a
dohánytermelés körül, akárcsak nálunk.

A világ széntermelése. A newyorki National City köz-
lése szerint a világ széntermelése 1922-ben 1332 millió tonna
volt, míg az 1913. évi széntermelés 1036 millió tonnát és
az 1913. évi széntermelés 1478 millió tonnát ért el. Csúpán
az Egyesült-Államokban 411 millió tonnát termeltek, ami
pedig a legcsekélyebb mennyiséget jelenti 1909 óta.

A kolozsvári állatvásár. A kolozsvári őszi országos vásár
alkalmával a felhajtás nagy volt. Az anyag nagyrésze azonban
jóval silányabb a rendelkezni. Elsősorban marha élőszuliban
12-17 lei különként, gyengébb minőségű 7-8-9 lei külön-
ként, növéndékmarha jelentéktelen mennyiségben cserélt
gazdát. A csekély számú eladó sertésből legdrágábbak
a hizónak való sülők voltak: különként élőszuliban 44-46
leiert cserélték gazdát. A hussértés kilója 38-33 lei volt,
a zsirsértés 28-40 lei.

Egeret, patkányt biztosan kiűrt a világhírű szabadalma-
zott Radikál irtóanyaggal, egy adag 3500 K. Standard labo-
ratórium Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Telefon
28-74.

Tetemesen fokozza szántóföldjének jövedelmét a makói
hagyma termesztésével. A termelést részes alapon vállalja
szpecialista. Tóth Kálmán hagymakertész. Makó, Várdi-utca
7. szám.

Felhívjuk szives figyelmüket jelen számunkhoz mellékelt
gazdasági nyomtatvány árjegyzékünkre. „Patria” Irodalmi
Vállalat és Nyomdai R.-T.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

A Sator Velemágyszem R.-T. részvényeseinek rendkívül
közgyűlése elhatározta 10,000 darab új részvény kibocsá-
tását, melyeket a régi részvényeseknek 1:1 arányban 1500
K.-ért bocsátja rendelkezésre. Azonfelül megbizta a köz-
gyűlés az igazgatóságot további 20,000 darab részvény ki-
bocsátására 500 K. névértékben, amely részvények az igaz-
gatóság belátása szerint hozhatnak forgalomba. Tudomásunk
szerint a részvények mai árfolyamértéke körülbelül 8000-
10,000 K. a régi részvényesek elővételi jogukat már nagy-
részt gyakorolták is s az ujonnan kibocsátandó részvények
legnagyobb része is már lejegyztetett. A cég ügykörébe fel-
vette mindennemű gabona és termény értékesítését, azon-
felül forgalmaz műtrágya, szuperfoszfát stb., sőt némely
speciális kertészeti talajmunkáló gépet is. Testvérvállala-
tata a Mezőgazdasági Öntöző R.-T., amely a Friedrichshafen-i
Zeppelin gyár „Zala”-féle és a Rohrlitungsbau „Pöbnix”
öntözőberendezéseit árusítja.

Mezőgazdasági Nagyüzemek Részvénytársaság. Társa-
ságunk megalakulása alkalmával a 400 korona névértékű
részvényekre 30% os tőkebefizetés teljesített. Az alap-
szabályok 4. §-a értelmében felhívjuk a részvényeseket,
hogy a névérték hátralékos 70%-a fejében részvényenkiut
280 (ketilőszáznyolcvan) koronát november 24-ig az Angol-
Magyar Bank Részvénytársaság főpénztáránál (V., Vilmos
császár ut 32.) társaságunk javára annál is inkább befizetoi
sziveskedjenek, mivel e határidő elmulasztása esetén az
igazgatóság az alapszabályok fenthivatkozott szakasza szerint

jogosítva van a késedelmes részvényeseket részvényjegyzési
jogaiktól megfosztani és már teljesített befizetéseiket a tár-
saság javára elveszetteknek nyilvánítani vagy pedig a
befizetést követelni és per útján érvényesíteni.

A Csáky László gróf Prákválvi Vas és Acélgépgyár R.-T.
rendkívüli közgyűlése elhatározta alaptőkéjének 210 millió
koronára való felemelését. Az elővételi jog 1:1 arányban
3000 K.-ás áron e hó 19-étől 24-éig bezárólag (delután 4-től
6-ig) lesz a Budapest Lipótvárosi Takarékpénztár R.-T.-nél
gyakorolható.

Az Urkány-Z. illólygi Magyar Kőszénbánya Részvény-
társaság igazgatósága közli, hogy az e hónap 30-ára egybe-
hívott rendkívüli közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a
jelenlegi 20,800,000 koronányi részvénytőke 108,000 darab
5000 korona névértékű új részvény kibocsátása és a jelen-
legi 104,000 darab 200 koronás részvény névértékének
5000 koronára való felemelése útján 1,050,000,000 koronára
növeltesse. A kibocsátásra kerülő új részvényekből 104,000
darabra az elővételi jog 1:1 arányban és 12,000 korona átvé-
teli árban a jelenlegi részvénytulajdonosoknak biztosítottik.

A Dr. Wander Gyógyszer- és Tapszergyár R.-T. októ-
ber hó 27-én megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta
az alaptőkének 100 millió koronáról 150 millió koronára
való felemelését, 100,000 darab egyenként 500 korona névé-
rtékű, 1923. évi osztalékjogosultságú részvény kibocsátása
által, melyekre az elővételi jog 2:1 arányban részvényen-
ként 8000 koronáért a társaság pénztáránál (IV., Muzeum-
körút 35.) november hó 15-től november 29-ig bezárólag
(delután 3-5-ig) gyakorolható. A kibocsátásra kerülő rész-
vény mennyiség az alapszabályok szerint teljes egészében a
részvényeseket illeti meg.

NYIL/TTER.

Prima román és cseh import 5542

bükkfaszenet

vagontételekben azonnal szállít, magyar koronákban is
LIGNOCOMMERCIA
FAIPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 32. SZ.
Telefon: 93-39 és 178-14 Sürgőnyeim: Kuberfa Budapest

Gőzeke-bérszántást

és rigolozást vállal
ERDÉLYI MÁRK gőzeke-bérszántási vállalata
Sürgőnyeim: Budapest, VI., Lehel-u. 10 TELEFON: 191-47 és 194-35
GŐZEKE

DUNAMENTI Legelőnyösebben vásárolhat:
FAKERESKEDELMI faragott- és fűrészeltfát,
R.-T. **deszkát, léceket, zárléceket**
BUDAPEST, VI., és mindennemű építési faanyagot.
Váci-ut 13. sz. 6029
TELEFON: 184-28
Sürg.-eim: Marsófa

ABLAKTÁBLAÜVEG és **melegágyi üveg**
0456 és
BIELEK KÁROLY
táblás üveg-nagykereskedés,
üvegozár nagyvállalatában,
BUDAPEST,
VIII., Mátyás-tér 14. sz.
Főirodalm:
VIII., Csapregy-utca 4.
József 25-34
Telefon: József 26-64 (Jászai)
Kiszállítás, megbízást kiadók!

7 kg.-os sin kapcsoló-
2 m²-es répakocsik szerekkel és
760⁰⁰ nyomtávolságra, azonnali szállításra
jutányosan eladók. 0510
Magyar Gazdasági és Kivásuti R.-T.
Budapest, V., Mérieg-utca 3. Telefon: 29-93

400-500 holdas bérletre
vagy 100 hold vételre
van maglászom Wian-budapesti vonalon, lehetőségg gróf, vagy
más kereszény uradalomból. Prima földre, a vasút-közművelés
mossa. Földsz. Instrukciók Árva és a biciklon levő lakóház leír-
ásával Győr vidék előnyben. Árjaniatol kérek önmagára. Busch
Ernő, Budapest, II., Sibaó-utca 12. 6013

MEGJELENT A
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1924-İK ÉVRE
30. ÉVFOLYAM
SZERKESZTIK:
SZILASSY ZOLTÁN és BUDAY BARNA
az OMGE igazgatói
Ára ajánlott bérmentes küldéssel
2600 korona
Megrendelési kérik az úszveget előre
beutidni a „PÁTRIA” r.-t. könyvostá-
lyának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Önkéntes árverés.
November 18-án, d. u. 1 órakor, Faragó faterlepen
a legtöbbet ígérőknek el fog adatni 1 drb
„Westfalia” műtrágyaszórógép
Garantáltan üzemképes. kopásmentes tartalékfűz, fogas-
kerék stb. felszereléssel, kiküldési ára 500,000 korona.
Vonat érkezik d. u. 12.30, indul 2.30. 6814
Borány vasműhely, Kerekegyháza (Pest m.)

Előnyös fizetési feltételek mellett
azonnal raktárról szállítunk:
10 HP Wohanka-nyersolajmotor Gabonaszitógépek
11 HP Alim-nyersolajmotor Hámozógépek
12 HP Avance nyersolajmotor Daratisztítógépek
14 HP Climax-nyersolajmotor Porszűrőgépek
18 HP Diesel-rendszerű nyers- Serlegfelvonók
olajmotor Malomjáró-vasalkatrosok
8 HP benzinmotor Lisztosztályozó
12 HP benzinlokomobil hengersizták
Darelo- és ördőjárak 36” és 42” Radial-szíták
Wohanka-féle gazd. malmok 30” Malomkövek 36”, 38”, 42”
Wohanka és Társa utóda R.-T. géposztálya,
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. 6408

ZSIRT és SZALONNAT
mradalmak és gazdaságok részére, 2-3 db. pr. 100 kg., a
legjobb minőségben és a legcsekélybb árt áron szállít
vasuton a legcsekélybb mennyiséget is
GUTTMANN ERNŐ nagyvágó és hentesárugyár
Iroda: Budapest, VIII., Szaszgyár-u. 3. Telefon: József 45-34
Több iradalmi állandó szerződéses szállítója. 6.78
Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Cséplőgépek 6610
Gőzlokomobilonk
4 és 1/2-6-os gőz gaganjárók
Kazalozók
Páros és pártalan soru vetőgépek
Hosszabb buzahitekre is kaphatók
Schlick-Nicholson gép-, waggon- és hajógyár r.-t.
mezőgazdasági géposztályában
Gyár, Iroda, mintaraktár:
Budapest, VI., Váci-ut 45. szám

„KÖZTELEK”
INGATLANFORGALMI IRODA
Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. em.
az OMGE ingatlanforgalmi vállalata
az O. F. B. engedélyével
közvetíti mindennemű **mezőgazdasági ingatlano-
k**, házhelyek, kereskedelmi és ipartelepek **véte-
lét és eladását**, valamint **haszonbérleteket**
és ingatlanok eldarabolását, továbbá budapesti és
vidéki házakat, villákat, telkeket stb.
Mindennemű megbízást szolidan, titoktartás mellett és
gyorsan lebonyolítunk.
Kérjük a t. gazdaközönseget, hogy vállalatunkat min-
denféle ingatlanügyben **bizalommal** keresse fel.
Üzletszerzőket méltányosan díjazunk.

tőzést
al:
R.-T.
L.
laphocstix
Kley fehér zab;
ány-, valamint
SASÁG
Satormag
geket. 5447

NYILTTÉR.

(A rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Hanyadi János

természetes keserűviz
székrekedésnél, emésztési zavaroknál
gyors, biztos, enyhe hatásu. 6324/e

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Rovaitozó: Rege Károly dr.

Gabona, liszt és őrlemények. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége jelentése.) A kenyérmagvak piacán az irányzat szilárd. Elénk kereslettel szemben a kínálat tartózkodó és a forgalomban került néhány tétel buza és rozs emelkedő árakon nyert elhelyezést. A terménycikkék közül szilárd irányzat mellett, zabban élénkült az üzlet, továbbá javult a köles irányzata, míg árpafélékben és tengeriben tartott árak mellett, kevés üzletet kötöttek. A repce jegyzése változatlan. November hó 15-én, budapesti paritásában, 100 kilogrammonként a következő árakat jegyezték: Buza 78 kg-os: tiszavidéki 93 500—94 500, fejmegyei és pestvidéki 93 000—93 500, buza 79 kg-os tiszavidéki 95 500—96 500, fejmegyei és pestvidéki 95 000—96 000, rozs 62 000—63 000, takarmányárpa 64 000—66 000, sörárpa 72 500—77 500, tengeri 64 000—65 000, zab 69 000—71 000, köles 77 500—80 000, repce 165 000—170 000, korpa 37 000—38 500 korona. A liszt piacon a malomkoncentráció ma 40 koronával emelte a lisztárakat és így a következő új lisztárak léptek életbe: Buzaliszt 0-ás 1910, 2-es 1960, 6-os 1340, 7-es 980, takarmányliszt 800, buzakorpa 490. Rozsliszt 0-ás 1280, 1-es 1160, takarmányliszt 600, korpa 490 korona. Vidéki malomok lisztjéért a következő árakat fizették: Buzadara 1650—1750, duplanullás buzaliszt 1550—1650, 2-es 1350—1450, 6-os 900—950, 7 1/2-es 500—540, buzakorpa 320—350, 75% e-os rozsliszt 850—900 K. volt kg.-kint, vidéki márkájú áruban, másozokból, vidéki nagymalomból, zsakkal együtt.

Vetőmagvak. Lóhere- és lucernamagvakban a vevők tartózkodók és így csak egyes tételek találtak vevőre. Irányzata csendes. A többi magfélésekben csaknem teljesen szűn a forgalom. Az árak nyersáruért 100 kilogrammonként: Lóheremag magyarankás nem tisztítható 450 000—500 000 K., lóheremag magyarankás tisztítható 520 000—580 000 K., lóheremag magyarankamentes 600 000—650 000 K., lucernamag magyarankás nem tisztítható 450 000—480 000 K., lucernamag magyarankás tisztítható 500 000—550 000 K., lucernamag magyarankamentes 550 000—600 000 K., mák 300 000—310 000 K., Viktória borsó 120 000—130 000 K.

Budapesti takarmányvásár. November 16. (A székességi városi vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Rétszéna I. r. 6 300—40 000, II. r. 6 25 000—35 000, III. r. csomogásra 15 000—25 000, muharszéna 37 000—45 000, lucernaszéna 49 000, takarmányépa 10 000—13 000, alomszalma 10 000—18 000, zsupszalma 18 000—24 000 K. q.-kint.

Budapesti mütakarmánypiac. Árak: konkoly 500, répaszelet 500, malátacsira 400, sörtörköly 350, olajpegácsa 650, extrahált liszt 160, lótap 200, szárított moslék 775—800, tőzgelmesz 700, burgonyaszeldt 155—160 K. kg.-kint.

Budapesti vágómarhavásár. 1923. évi november hó 15-én. Felhajtott összesen 1210 darab nagy vágómarha. Minthogy a helybeli husifogyasztás nagyon gyenge, azért a vásár lanya irányzat mellett folyt le. A prima- és középminőségű marhák ára kilogrammonként 200—300 K.-val és silányabb minőségek pedig sok esetben még többel is olcsóbbodtak. Eladatlanul visszamaradt 75 darab. Következő árakat jegyezték: Bika jobb minőségű 4000—4700, kivételesen 4800—5000, silányabb 2500—3800 K. Tarka hizott ökör, jobb minőségű 4000—4700, kivételesen 4900—5000, középminőségű 3000—3800, alárendelt minőségű 2000—2900 K. Magyar tehén 2100—4350, kivételesen 4700—4900 K. Tarka tehén 2000—4400, kivételesen 4500—4700 K. Bivaly 2300—3500 K. Növendék 2400—3600 K. Kicsontozni való 1800—2000 K.

Budapesti lóvásár. 1923. november 15-én. A vásári forgalom lanya. Felhajtott I. oszt. ló 574 darab, II. oszt. 7 darab, összesen 581 darab, eladott 230 darab, eladatlan maradt 351 darab. Árak: háta, csikó 200 000—850 000 K.-ig, könnyebb kocsi 1 400 000—2 200 000 K.-ig, igás kocsi 1 500 000—2 750 000 K.-ig, igás kocsi, könnyű 800 000—1 990 000 K.-ig, számár 275 000—300 000 K.-ig, öszvér 350 000 K., alárendelt minőségű lovak 145 000—1 100 000 koronáig, vágólovak 150 000—800 000 K.-ig, fővárosi vágóra vásároltak 3 darabot, vidéki vágóra vásároltak 58 darabot.

Budapesti szarvasmarhavásár. 1923. november hó 13. Felhajtás 53 darab, ugymint: 58 darab élő belföldi szopós borjú. Kis felhajtás ellenére a vásár vonatott volt. Az árak változatlanok. Jegyzett árak. Élő borjúk: Belföldi szopós: I. r. 6300—6500, kivételesen 6800, II. r. 5900—6200, III. r. 5400—5800 K.-ig kg.-kint.

Budapesti juhvásár. 1923. november hó 13. Felhajtás 150 drb juh, ugymint: 150 drb feljavított juh. Jegyzett árak: Feljavított juh 2600—3200, kivételesen 3900 K.-ig méter-mázsánként élősúlyban.

Nagytétényi kivitell sertésvásár. A nagy-tétényi sertéslepről 365 drb tranzitó volt Ausztria és Csehországba.

Tenyészállatok és jármosókrök. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége jelentése.) I. rendű erdélyi prima tarka jármosókrök 6000—7000, I. rendű tarka jármosókrök 4500—5500, II. rendű tarka jármosókrök 4000—4500, friss fejős és vemhes tehének 5000—6000, 1 1/2 éves tinók 4000—4500, 1 1/2 éves öszvérek 4500—5000 K.

Wieni vágómarhavásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége jelentése.) Az osztrák nemzeti ünnep folytán hétfő helyett kedden tartott fővásár összfelhajtása 3738 drb volt. A vásár irányzata megcsappant husifogyasztás következtében lanya. Árak következők: ökör, extrém 18 000—19 000, I. rendű 15 000—16 000, II. rendű 11 000—12 000, III. rendű 10 000—11 000 o. K., bika extrém 16 500—17 000, I. rendű 14 000—15 000, II. rendű 13 500—14 500, III. rendű 12 000—13 000, kicsontozni való 8000—9000 o. K., tehén, extrém 15 000—16 000, I. rendű 12 300—13 000, II. rendű 10 000—11 000 III. rendű 9000—10 000 o. K. A f. hó 15-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 740 drb volt. A vásár vételkedv hiányában teljesen üzletelen, árak változatlanok.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége jelentése.) A keddi sertésfővásár felhajtása 2308 darab volt. Irányzat vonatott, jegyzések a következők: I. rendű zsirsértés 28 000—29 500, kivételes 30 000, közép zsirsértés 27 000—28 000, öreg zsirsértés 25 000—27 000, szedett zsirsértés 26 000—28 000, hussértés 24 500—29 000, kivételes 30 000 K. A csütörtöki pótvásár felhajtása 294 drb volt. Dacára a csekély felhajtásnak, irányzat lanya, árak általában 2000 o. K.-val csökkentek.

Csehországi állatok. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége jelentése.) A marhavásár felhajtása 12-én 1257 darab. Dacára a csekély felhajtásnak, irányzat vonatott és lassu lebonyolításnál prima minőségek árai tartottak, egyéb minőségek kb. 1/2 Kc.-val csökkentek. Jegyzések: ökör és öszvé I. rendű 8—9, kivételesen 9-50, II. rendű 6-75—7-75, III. rendű 5—6-25 Kc., tehén és bika: I. rendű 7-50—8-50, II. rendű 6-50—7-25, III. rendű 5—6-25 Kc. Zsirsértések: A napról-napra csökkenő felhajtás következtében árak emelkednek és így jegyzések 14—14 Kc.-ig, kivételesen 15 1/2 Kc.-ig fordulnak elő. Hussértések: A Dániából mindinkább növekvő felhajtás, hussértések árait befolyásolja s így azok kb. 1/2 Kc.-val csökkentek. Élő jegyzése 11-75—12-25 Kc.-ig eszközletett.

Nyersbőr. Árak a következők: marhabőrök vágóhidon és csarnokokban magyar ökör- és tehénbőr 5600—5800, tarkákért 5800—6100, dunántúli bőr 6900—7300, tiszavidéki 6400—6800 K. Borjubőrök: vágóhidon, csarnokokban 10 300—11 500 K. Juhbőrök: vágóhidon, zöldsúlyban 36 500—40 000 K.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 1220, tejszín 11 000—12 000, tejföl 2800—3500, vaj I. kg.-ja 18 000—20 000, II. r. 12 000—14 000, III. r. 13 000, tehénúró 2100—2400, juhtúró 7200—11 000, juhsajt 9000, ementáli 22 000—24 000, grói 17 000—22 000, trappista 11 000—13 000 K. a budapesti piacon.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti vásárcsarnokban: Csirke párja 10 000—24 000 K., tyúk párja 26 000—36 000 K., hizott káppan kg.-ja 32 000 K., hizott ruca kg.-ja 11 000—12 500 K., hizott lud kg.-ja 11 000—12 000, hizott pulyka kg.-ja 7000 K., libamáj kg.-ja 16 000—26 000 K., ludzsír 16 000—18 000 K. kg.-kint. Tojás darabja 570—600 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak kg.-kint a budapesti piacon: Sárgarépa 600—900, petrezselyem 350—900, zeller 400—600, vörösbagyma 200—400, fokhagyma 450—800, cékla 400—700, fejeskaposzta 300—350, kelkáposzta 600—700, rózsaburgonya 520—550, fehérek 250—320, fekete retek 300—600, uborka 1500—2000, paradicsom 600—900, zöldpaprika 600—800, tök 600—750, 1 cső tengeri 150—160, vajbab 2800, karfiol 2000—3000, torma 2000, spenót 600, sampiongomba 14 000—16 000, alma 3000—4000, birsalma 1800—2600, körte 3500—4500, szőlő 3400—4000, dió 6000—7000, mandola 36 000—44 000, gesztenye 1600—2400 K.

Bor. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége Borosztályának jelentése.) A helyzet lanya irányzat mellett általában változatlan. A borvásárlás kicsiben lassan megindult. Főleg magasabb fokú borok iránt érdeklődnek, mert valószínűleg mégis sikerül Ausztriával megegyezésre jutnunk olyképpen, hogy a 13° tőrfogaton felüli ujborkot kedvezményes vám mellett be fogják engedni. Néhány nagyobb urasági tétel került eladásra Gyöngyös vidékén és pedig 11 1/2 Malligand fokos fehér bor hektoliterenként 75 000 K.-ért, 12 Malligand fokos ugyanilyen bor hektoliterenként 30 000 K.-ért, seprő nélkül, ab állomás. Mórött 13 Malligand fokos felüli borokat 150 000 K.-ért vásárolják hektoliterenként. A vásárlásban néhány osztrák cég is résztvevett. A szűret a Tokajhegylájn is befejeződött már. Az utóljára szűretelt mustok igen jó minőségűek. Eladás csak kevés fordult elő.

Zürich-ben nov. 15-én 100 magyar korona = 0-03071/5 frank.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. J. Bábocka. Hogy az eirabolt csikó süttőt bélyege annak későbbi feltalálásakor felismerhetetlen volt, annak tényleg az lehetett az oka, hogy az azonosítást megnehezítendő, a bélyeg heghelyét alaktalan felülbélyegzéssel (új, égetett bőrszövetekkel), esetleg amint kérdéstevő gyanítja, forró szurokkal való kezeléssel a felismerhetetlenség eltorzították. A jól süttőt bélyeg ugyanis azzal válik ki a szőrrel fedett bőrön, hogy a sülés vonalain egyhamar nem nő szőr. Ha utólagos süléssel a heghelyet nagyobb, elmosódottá tesszük, a szőrhiány megfelelően nagyobb terület lesz s így az eredeti bélyeg vonalai elvesznek a nagyobb lett szőrrel foltban. Más eset, ha a bélyeg nem szőrrelendés útján tűnik el idővel, hanem ellenkezőleg előbb vagy utóbb beszűrődik. Ezt mesterségesen nem egy könnyen lehetne megcsinálni, legfeljebb a szőrrelen irharászok gondos kioperálásával és a folytonosságának varrással való megújításával. Ellenben előfordul a süttőt bélyegnek illetlen való beszűrődése önként is, minden beavatkozás nélkül, rövidebb vagy hosszabb idő múltán, ha a bélyeg eredeti sülésekor a bélyegzavas nem volt eléggé izzó vagy pedig ha teli szőrben lévő csikó szőre a bélyegzés előtt a bélyegzés helyén le nem nyíratott, a sülés tehát a vastag szőrön át nem érvényesülhetett eléggé alaposan a szőrűszők kiirtásában. Ilyen beszűrődött bélyegeket néha még fel lehet ismerni, ha az azok helyén lévő esetleg hosszú szőrt simán rövidre nyírjuk, vagy rövid szőrzetet esetén nedves ruhával a szőrt szőrmentében elsimítjuk és a napfénynek különböző irányból

való rávetítésével iparkodunk a bélyeg jellemző vonalait a lesimított szőr árnyalatai közül kiböngészni.

V. M. Békéscsaba. Felmondási idő, ha a felek szerződésben másként meg nem állapodtak, az oklevél nem bír (földművesiskolás) gazdaságnál félv. Erre az időre teljes fizetést követelheti.

K. J. Napkor. A „Közletek” szerkesztői rovatában üzemet nem közölhetünk.

Bérgazdaság. Szeszgyár céljaira a cukorrépat a szántóföldön 20%-kal kevesebb árért lehet átvenni, mint amit a cukorgyárnak vagonba rakva azért adnának. Az egész cukorrépa fejjel együtt alkalmas a szeszgyártás céljaira. A fej legfeljebb 10—15%-kal ér kevesebbet, mint a cukorrépa többi része.

H. G. Az istállótrágya hatását négy évre tesszük. Első évben negyven, másodikban harminc, harmadikban husz és negyedik évben tíz %-ra oszlik fei. Egy hold trágyázási költsége 150 q istállótrágyát számítva, 4—5 q buzának felel meg.

B. Pusztaszentgyörgy. Három hónap alatt a buza 2—3, a rozs 2, az árpa 2—3, a zab 3—4, a mák és ballacin 6—8 százalékot száradhat be.

Gyapjút

kizárólag elsőrendű posztógyárak megbízásából
legmagasabb áron
azonnali készpénzfizetés mellett,
esetleg szövet- és posztókedvezményvel
VÁSÁROL

Zeisler Artur
Budapest, V., Dorottya-u. 9., félemelet

Telefon: 87-15

5804

Kézvevők díjaztatnak

Daralók kiárusítása!

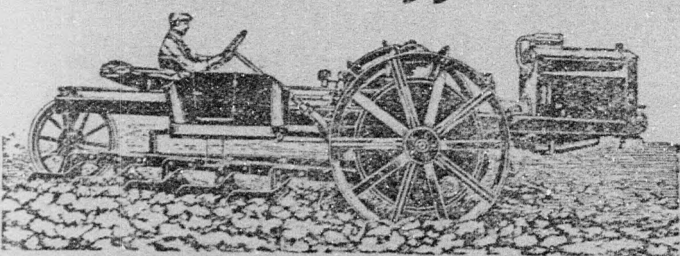
A legkitünőbb rendszerű, önélesedő, köves
és acélhengeres daralóinkat méltán le-
szállított áron kiárusítjuk.

Gellért Ignác és Társa,
Budapest, V., Koháry-utca 4. szám.

A „JURENÁK-féle” ekék

gyártása újból megindult, érdeklődőknek bővebb
felvilágosítással szolgál: ÖZV. JURENÁK MIKLÓSÉ,
Budapest, VIII., Óriás-utca 6-8. sz.

Szivógázüzemű „RÁBA” motoreke szállítható!

Üzemköltsége félannyi sem, mint a benzinüzemű motoreké! A gyakorlatban fényesen bevált! Kezelése egyszerű. Ára jóval olcsóbb a háboru előtti áránál!

Ismeretessel és árajánlattal készséggel szolgál a vezérképviselő! 2348

FEHÉR MIKLÓS gépgyár r.-t.

Budapest, V., Váci-ut 90. szám.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSCHER LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU.

Gőzekekötél

elismert legjobb minőségben kapható:
HEGEDŰS JÓZSEF okl. gépészmérnök
Budapest, IV., Papnövelde-utca 1. sz.
TEL.: 99-86., 147-66., 6018 Sörgőncim: HEGEMON

Gyapjulóporócok

nagy választékban 6841
MENDLOVITS MÓR nagykereskedő cégnél
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 13.

KOHN A. M.

VAS-ÉS FÉM-NAGYKERESKEDÉSE
BUDAPEST, VI., VÁCI-UT 39-41. SZÁM
Reszengyagányu vasuti anyagok egy mint: moz-donyok, kocsi-k, sínok, fordítókorongok, kerékpárak.
Transzmissziótengelyek, csapágys, kapcsolók, szíjkorek, szerzőszámok, szer-számgépek; vaskerítések, kapuk, ajtók, vasuti sínok használt és új állapotban.
TELEFON: 19-32, 99-64, 72-95 6108

Jó állapotban levő, használt 6616

Ásványi-féle tengeriszárítógépet,
Cambridge hengereket és
kisebb olajütőberendezést
megvételre keresünk
MAGYAR FÖLD R.-T., BUDAPEST
V., Mérileg-u. 3. Telefon: 128-35

KOCSIKENŐCS

Interurban **GÉPZSIR** Kérjen
telefon: 92-02 **GÉPOLAJOK** mintát és
áránálátot 6254
A legolcsóbb és legjobb minőségben
DONALF vegyészeti gyár r.-t.,
Ujpest, Rákóczi-u. 23.
Ofensége József kir. herceg uradalmának szállítója

„AUTOR” AUTOMOBILMŰVEK ÉS MÓTORGYÁR R.-T.

BUDAPEST, VII., KERÉPESI-UT 62
Sörgőncim: „AUTOR” BUDAPEST
TELEFON: József 110-36

Ajánlja új és használt benzín- és szivógáz-

motorjait 40 HP-ig

generátorjait 100 HP-ig

szivógázokomobileknak és szállítható generátor-
telepeket. Elvállalja minden rendszerű motoroknak
javítását, átalakítását és modernizálását.

Nélküldözhetetlen cikk
lovászatoknál!
A „Lukrecia” igás- és futólovak szorozalmának
impregnálására szükséges; bámulatosan puhít, víz-
hatlanít és szíp szétfeszítetára fest, nem mosódik le,
kb. 5, 12 1/2 és 25 kilós bádorgannákban, napi árban kap-
ható. Gyártja: Vad és Takács, vegyi és olajipartelepe.
Pestújhely. 6452

Olvassa

a Köztelek Olcsó
Könyvtár! Kap-
ható a „Patria”
r.-t. könyvostá-
lyában, Budapest,
IX., Üllői-ut 25.

MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK NAGYTELJESÍTMÉNYŰ DARÁLÓK GAZDASÁGI SZEKEREK MŰSZAKI ÖKKEK

SATURNUS MŰSZAKI ÉS GÉPKERESKEDELMI R.-T.

BUDAPEST, V., RUDOLF-TÉR 1. SZ.

Lótartók! Mindenféle LOSZERSZÁMOT és NYERGEKET

KOLHÁNYI TESTVÉREK
szállítunk bármily
mennyiségben
Buda-
pest, IX., Viola-utca 48. sz.
Hivataltel.:
József
53-09.

Trifolium

Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Béla-utca 2. szám
Sörgőncim: Rozula 5225
Vesz és elad lóhere- és lucernamagot
Saját tisztító-telep legmagasabb napi áron nemkülönbön egyéb gazdasági magvakat
Telefon: 194-61

Szállítás ismét megkezdődött!
Szállítok minden mennyiségben fehér magyar ökröt, tinót,
tanyészteleneket, úszókat, csak elsőrendű minőség-
ben, Hajdu vagy Szatmár megyében átadva, esetleg ab uradalom.
Veszek: hizott, javított marhát, továbbá sertést,
csak gazdaságokból, legalább 1 vagon rakományt.
LUTTER BÉLA állatbizományos és kereskedő,
(örv. bejegyzett cég)
BUDAPEST, IX., ERKEL-UTCA 17. Telefon: József 5-22
Dílt. utca Calvin-térrel szembe 6612

CEMENTIPARI GÉPEK ÉS FORMÁK

SZÁNTÓ és BECK

MÉRNÖK GÉPGYÁRÁBAN
BUDAPEST, X., GYÖMRŐI-UT 76-78. SZ.
Telefon: József 10-88, József 90-34 6125
Kérjen árajánlatot

OLVASSA a „Köztelek Olcsó Könyvtár”-t. — Kapható a „Patria” r.-t. gazdasági és
könyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek

Jól fedező, állami nevelésű, első ballában zuzódásból eredő
lábihával bíró, 12 éves
lippizai ménünket
Eladjuk Hortobágyvidéki Mezőgazdasági
és Juhászati részv.-társ., Budapest, V., József-
tér 1., I. em. II. A mén megtekinthető fővenyesháti bér-
gazdaságunkban (Szabolcs m.), vasutáll.: Szentmargitapuszta.
6620

MEGHÍVÓ

a Bakonyalji Földbéri Részvénytársaság 1923. évi november hó
28-án, délután 2 órakor, a Kisbéri Takarékpénztár Részvénytársaság hivatalos
helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:
1. Jegyzőkönyvvezető és hitelesítőket két tag jelölése.
2. Határozathozatal az alaptőkének 25 millió koronáról 33 millió koronára való
felemelése tárgyában, illetve a legutóbbi rendes közgyűlés megbízása folytán
bejegyzett és teljesen befizetett 33.000.000 K részvénytőkének jóváhagyása.
3. Az alapszabályok 5. §-ának módosítása.
4. Esetleges indítványok tárgyalása.
Kisbér, 1923. november hó 11-én.
Az igazgatóság.
* Azon részvényes, aki a közgyűlésen részvenni akar, köteles részvényét legkésőbb
három nappal a közgyűlés előtt részvényeit a még le nem járt részvényeivel együtt, vagy
a részvényekről szóló ideiglenes elismervényt a Kisbéri Takarékpénztár Részvénytársaság
pénztárána átadni.
** Azon indítványok, melyek legalább 30 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságok
írásban adnak be, a közgyűlés napirendjébe felveendőek. 6615

Artur
5. S., félmelet
5 6864

usítása!
önélesedő, köves
at mélyen le-
kiárusítjuk. 6428

és Társa,
utca 4. szám.

„ele” ekék
deklódnak bővebb
URENÁK MIKLÓSÉ,
6617

ÁLLATOK

Három darab három éves először belga tenyésztésű eladó, Halászy Oszkár, Erd.

Teletetésre elvállalunk növendékmérhet leginkább tinókat. Főintézés Lábod, Somogy m. 4325

Kiadó 150 drb anyabirka több évre feles tartásra vagy egy évi részese. Birka faja hazai félsz Rambouillet. Vállalkozók közülük a birtok nagyságát, gyepelgő mennyiségét, takarmány minőségét, milyen meze. Tökét jövőre szaporítani lehet, tulajdonos vele megy. Cím: Szűcs János, Gyoma, Siska-major, Békés m. 4323

Teletésre 100 drb szarvasmarhát kisebb telekben is vállalnánk. Bővebbet: Gazdakör Nova, Zala megye. 4391

Yorkshirei húsosnyereg hős napos, tenyésztésű állatvásáron díjazott tenyészkan eladó. Megtekinthető Budapeston, Erzsébet királyné utja 14. 4392

Teletetésre 40-50 növendékmérhet és 200-300 juhok részese tartásra elvállalunk a Lőrinczi gazdaság, posta Devecser, Veszprém m. 4422

Eladó Szomszám angol-arab kanca, bábolnai nevelés előrendű kocsiló, 1 pár világos pejkanca és herék gyors kocsiló, 12 darab teljesen jókarban lévő egyes és 8 kottós Sack-eko, 1 Cormick motorrakó gépjármű és fűkasza, teljesen jókarban, 3 ekére szerelhető grubber, tengye morzsoló, rosta, szénagy 5/6, Pfla-nett és Hermann kapálók, néhány szekér és kocsi, három vagon la edesszéná. Havas Ernő, Pépa. 4439

Logelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, frisse borjakokat, hasaokat a tenyészbírákat bármely időben bármely mennyiségben külsőre és legelőre árakon szállít 6132

Fischer S. Sándor tehénkereskedő. Törvényszékileg bejegyz. cég. Központi iroda: Budapest, VI., Hajós-u. 12., II/4. Saját házában. Telefon: 134-09. Istantó: Kispesi, ÜHÖ-út 4. Telefon: Kispesi 32. (saját tel.)

Előrendű eredeti bonyhádi TEHENEKET hasaokat, borjakokat és tenyészbírákat bármely mennyiségben külsőre és legelőre árakon szállít 6132

FUCHS LAJOS haszonállatkereskedő UJ PEST, szarv-út 10. Bőrgyönyeim: Fuchs Lajos. Telefon: 180-18

VEGYESEK

Badacsonyi vidéki szőlőtelep Keszégy Tapolca a Balaton mellett Argyezsége mellett 350 korona választékhoz beiktatás mellett érdeklődőknek megkördi. 4380

Utak felújítására, vagy építkezéshez naponta 15-20 vagon mennyiségű szállított bogavonatra, elsőrendű szénra és tizta, tot-szerűen minőségű szénát eladó bármely állomásra ingyen, a vasúti szállítási díj és csekély be-rakás ellenében. Minden vagon megrendelésnél 20% szál-lítás kedvezmény. Cím: Nittelmann János, Buda-pest, VIII., Baross-u. 127. sz.

Veszek és eladok szénát, szalmát és egyéb szénatörményeket bármely mennyiségben. Frésztel saját géppel vég-széttem. Eladási vagon-telek frissen szállítom. FISCHER JÓZSEF takarmánygyártó, Buda-pest, IX., Komete-utca 1. sz. TELEFON: József 41-72. 6300

Bérlőtársat keresek 800 hoidas bérléshez 400 millióval azonnal be-lépésel. Mérey Ernő, Buda-pest, IX., Erkel-utca 20. 4427

6126 géprészel repedő, kimart kaszák elektromos hajtással Lakos és Székely gép-gyár, Budapest, VI., Béke-út 3. Uj berendezések gyár-tás és javítás-aktív munkák

ÁLLATI BŐRÖKET KIKÉSZIT bér munkában vagy felesben szormével (s), esetleg megvesz GÁL MIHÁLY BORGYÁRA Váro- és szőlőgazdálkár, BUDAPEST VI., LAZAR-UTCA 16. Országos megítelt telefon interurbán 190-87

ELADÁS Sack-gyár-mány, óvna-sal, jutányos áron szállít: Fehér Miklós Gépgyár Réz-ványtársaság, Budapest, V., Váci-kört 50. 5092

Kocsik, löszernyők nyer-gek óriási választékban, legjobb kivitelben kaphatók. Kiszárolag: Buda-pest, József-kört 29., Kocsi-raktár. Kocsik javítását el-vállaljuk. 1228

Motorkéket benzines szívó gázüzemre, új és használt, azonban gyári-lag teljesen kijavított álla-potban szállít Fehér Miklós Gépgyár Réz-ványtársaság, Budapest, V., Váci-út 50. 5092

Gazdasági cseledek ré-sze legerő-sebb ványolt csalmákat és munkásbakancsokat olcsón szállít a szegedi Modern Cipő-gyár fióküzeme, Kiskunfélegy-háza. 3890

Vadrózszaalanyt magar-tóüzemre, va-lamint alacsony bekörözés-nak való, legerősebb, legmeg-bizhatóbban szállít: Eger vá-rosi kerítészet közlése. 4327

Elsőrendű egyéves cser-lőgyesemete eladó, ezrenként 50 kg. buza löszdel ára, csomagolva, ab-vasúti ártomán. Legkisebb szállítási mennyiség 5000 drb. Pannonszémi fővárosi erdőgazdálkása, Pápa-kevény, Veszprém m. 4368

Makvetőmag eredeti neme-sterházyi első utánerméa (kat. holdankint 800 kg. adott) kapható napilár + 25% felár Keveseg gazdaság, Fennad-k-csög. 4329

Eladó 140 drb mozdbergnyer-űjts mangalicású, átvészelt, páronként 7 kg. súlyban. Megtekinthető Csé-ke Tóth gazdaság, Kuncsörba. Fegyvernek pályaudvar. Er-tekelést Csákos Tóth Gizella. Turkeva elms kérek. 4393

Igáskocsi hat darab agószón-ol, alkalmi áron eladó. Megtekinthető Bu-dapeston, Erzsébet királyné utja 14. 4394

Eladó 200 mm. csatlaké-pek cser- és tilgy-makk, átvétel azonnal Horvát Kálmán, Petri-keresztúr, u. p. Nagy-tenyegtel. Vasúttállomás: Zalaegerszeg. 4425

Egy vadrózsza, u. p. 10 Hóron vörödaráz pá-kafőőfűt, a hajdusánszóni lions-üzőő-telepen és egy marhamérleg a ragnyasszállat gazdaságban, valamint egy Beitz-féle szőré-s és kb. 200 folyóméter vízda-sápi vasúti kút kocsival. Érte-kezhetni Mandel Ernő igaz-gatónál, Debreczen, Ferenc-er József-út 72. 4396

Sorfának való négyéves akácsahang na-gyobb mennyiségben 1 kg. buza löszdel közpétektől vasútra szállítva kapható Lukás József földbirtokosnál Tinnyén. 4397

Gaterfűrészes szombon, 130 mássa busza-értékben sürgősen eladó. Vá-radi, Vanyaroz, Nógrád m. 4395

Melegágyi ablakokat, hasz-nálalt vezetek. Ajánlatokat kér Manzin, Bu-dapest, I., Vadorzó u. 6. 4393

Részletfizetésre eladó egy hatos Umrah-féle gőzgarnitúra. Teljesen hibátlan állapotban, ószoza fűszerezéssel 450 g buzárt. 250 g a megvételnél, 100 g 1924. október 1-én, az utolsó 100 g 1925. október 1-én fizetendő megvétel g-arancia mellett. Érdeklődni le-het Nagy Béla. Kunszent-miklós. 4423

Kerekegyházán 108 holdas birtok megfelelő épületekkel eladó. Fialetés megállapodás szer-int. Megkeresések: Kere-kegyháza 3423* jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Szénát és szalmát préselve vagy lazán, teljes vagonrakományokban szállít leg-olcsóbb napi áron: Böhm Arnold takarmány- és terménynagykereskedő Budapest VII., Vörösmarty-utca 20. sz. Telefon: József 41-81. 5571

Cseplőkészleteket, egyedülálló lokomobilokat, csöplőszakrényeket, szalmakazalozókat, szántógépeket és malomgépeket vesz, elad, cserél Király Gyula gépgyár, Budapest, IX., Ráday-u. 24. Köztelek mellett. 5958 Telefon: József 76-79.

VÉTEL Lohere- és lucernaanyagot valamint egyéb gazdasági és kert magykat állandóan legmagasabb napi árban vásárolunk Kispesti Terménykereskedő R. T. Kispesi, ÜHÖ-út 103. Bőrgyönyeim: „Lucerna, Kispesi”. 8006

Vajat minden mennyiségben állandóan veszek. Weinberger Vilmos, Buda-pest, Deák-tér, Halocsarnok. 4371

Tojást minden mennyiségben állandóan veszek. Weinberger Vilmos, Buda-pest, Deák-tér, Halocsarnok. 4372

Kelbimbót minden mennyi-ségben állandó- n veszek, Weinberger Vilmos, Budapest, Deák-tér, Halocsarnok. 4373

Krumplifőzőüstöt nagyobb-bat, tel-jes felszereléssel venniék. Dr. Ritteraporn, Hajdúdorog. 4438

Keresek 60-100 holdas birtokot megfelelő épületekkel, le-hetőleg vasut és víz mellett. Megkeresések „Kisbirtok 4400” jelge alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4400

Vadat minden mennyiségben állandóan veszek. Weinberger Vilmos, Buda-pest, Deák-tér, Halocsarnok. 4376

MATTYÓK ALADÁR okl. mérnök ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ VALLALATA RUDAPEST, IX., Lónyay-utca 45.

KERES vevői részére 6121 kisebb-nagyobb birtokokat.

Garantáltan tisztán bőrből munkásbakancs legolcsóbb nagyszámú árban köz-velentli ógsmennél vásárolható ARDÓ JÓZSEF munkásbakancsokraktár Budapest, VI., Vilmos-császár-út 43. Telefon: 16-34. 5841

Hortobágy és vidéki fehér magyar járműsokról, szilajitót és üszöt állandóan istállókban tartunk, vagy 14 napon belül bármilyen mennyiségű leszállítunk. Farkas és Tácsai haszon- és tenyészállatkereskedők, Deb-reczen. Iroda: Arany-János-utca 22, Sörgönyeim: Farkastár Debreczen. Telefon: 5-38. Istálló: Bűszörményi-út 33. 6601

Mezőgazdasági részvénytársaság budapesti központi irodája részére gyors- és gépirást tudó fiatallembert keres, kinek 2-3 évi számtartási, irodai gyakorlata van. Írásbeli aján-latok: Magyar Mezőgazdasági R. T.-hoz, Budapest, IV., Párisi-utca 2. küldendők.

Daráló és gazdasági malom a legjobb függőlyos, öndolcsó mők-velkel, svéd golyósapágyakkal. Óriási teljesítmény! Kis orszákgépjelt! Legmesszebbmre jótállás! 5964 Farkas J. és Társa Budapest, VI., Vilmos-császár-út 61/K

40 darab csikót egytételben vennék egytől háromévesekig, csakis magasvérűek pedigre reflektálunk. — Ajánlatok: gróf Serényi István dédesi uradal-mába, Borsod megye, küldendők. 6621

SZÉN és TÜZELŐ GÉPTÖZEG elsőrendű minőségben, háztartási és ipari célokra vagon- és fuvartételben mindenkor legelőnyösebben, leg-olcsóbb napi áron rendelhető 6594 VOLUNTAS mátraki és kereskedelmi r. t., KÁ vin tér 7., II. 13. Telefon: József 128-90 és József 115-98

Eladó szőlőoltvány. A kompost-parádi hibizományi uradalom földesbirtok kertjének oltványsszaporító tele-péről az 1923. év őz és tavaszi szállításra az alábbi fajta oltványok kerültek előadásra: Olasz Hízlag 100.000 drb Munkás Gttonel 80.000 „ Fennmint 28.000 „ Szavignoa Bianco 15.000 „ Zöld Gyilant 15.000 „ Kesző 14.000 „ 1 éves gyökere Riparia Fortalis 100.000 „ Az oltványok anyaga Riparia Fortalis. A fajta-ságról az uradalom saavatol. Előgyűzőket elfogad és az eladási feltételekről felvilágosítást nyújt az uradalom igazgatója-társaság, Kompost, u. p. KAI. 6588

Hízott libát és kacsát minden mennyiségben állandóan veszek. Weinberger Vilmos, Buda-pest, Deák-tér, Halocsarnok. 4374

Pulykát minden mennyiségben állandóan ve-zek. Weinberger Vilmos, Buda-pest, Deák-tér, Halocsarnok. 4375

KÉRLÉK

Borotvás Boldizsár, okl. mezőgazda, földb. OFB. földbirtok irodája, Buda-pest, III., Bécsi út 165., ajánl Borsodban 1000 holdas bérletet. 4182

Szeszgyárazemet 1-2 évre bérbe vennék. Cím „4399” alatt a kiadóban. 4399

Teljesen szemképes, 482 hl.-es kontingenstű szeszgyár, Budapesttől 28 km.-re, esetleg hosszabb időre bérbeadó. Cím a kiadóban „Spiritus 4426” jellegén. 4426

TÜSKÉS DRÓT

fekete sodronyból, kétszer 2000 korona kátrányozva, alkalmi vétel kg.-ként „Tüzes” szobakályhák, ágybetétek, lábtörlők sodronyfonatból és a broncvasból készítve a leg-olcsóbb áron, kiváló minőségben kaphatók HAIDEKKER SÁNDOR sodronykerítésgyárában, 6430 Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5. sz.

ERDŐGYÉRITÉSEK 6811 tisztítók útján még jelentékeny fafő mag eredső ki erdeinkből. Fakhassználási engedélyek előké-sztő munkálatát olvgezi, szakmásokat ad: FERENCZI JÓZSEF erdőtanácsos, Budapest, IX., Kúnizsy utca 19. „Köztelek” szem-szedésében. Levélbeli hívásra költségeimért kiutazom.

Eladó báró Jeszeuszky Andor gazdaságában Kőlesden, vasút: Kőlesd-Tengelye 4 éves felvér sárka kanca, 163 cm., ára 5 és 1/2 millió 4 „ „ „ „ „ „ „ „ 165 „ „ „ „ „ „ „ „ 5 és 1/2 „ 6 „ „ „ herék, 172 „ „ „ „ „ „ „ „ 8 és 1/2 „ 10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 8 és 1/2 „ 11 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ „ 4 millió Mind a 4 hátsó nő nyereg alatt vadászni a földet kopófalca után. 6000 Ugyanott eladó ezenkívül 8 darab selejtezt Igástó.

Legjobb minőségű épületfát, deszkát, száraz hasáb tűzfát, elsőrendű, saját gyártmányú cementcserepet, kutgyőrt és beton-csöveket minden mennyiségben jutányosan szállít berettyóújfalui és erdélyi telepeiről a Bihar-megyei Farkeskedelmi és Gazdasági R. T., Berettyóújfal. Elnökigazgató: báró Vay László, vezérigazgató: Fodor Lajos. 6565

Gőzekeköteleket azonnal legmagasabb szakmálai szilárdasággal eredeti gyári árakon azonnal szállítok 9908 TOEPFFER ROBERT mérnök gézszerelő vállalkos Budapest, I., Mészöly-u. 6. Telefon: József 85-05.

Gőzekeberszántást azonnal, Jéri és gyepfőrést és rigóirózást vállal-nak Penderik Testvérek és Társa Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8. szám, vagy Egyházasdengelet, u. p. Szirák, Nógrád m. 6615

Gazdasági építkezésekhez lakatosmunkákat készít és raktáron tart 6829 FARKAS és TÁRSA lakatosárnyár Budapest, VI., Lehel-u. 8. Telefon: 82-70

NAGYSZABÁSÚ CSILLÁR-TERMÉK VILLAMOS JÁRAMMÉRŐK FELSZERELÉSI CÍRKEK VOROSREZVEZETÉKEK FŰTŐ- és FŐZŐKÉSZÜLEKEK

MOTOROK EGYEN- és FORGÓÁRAMRA (TEKERÉSELEST ÉS JAVÍTÁST VÁLLALUNK) „ÁLTALÁNOS” GÁZIZZÓFŰ-ÉS VILLAMOSÁGI R. T. BUDAPEST, VII. KER., VÖRÖSMARTY-UTCA 5. SZÁM Telefon: József 16-11; József 16-14. 6405

SZÉNÁT SZALMÁT GABONANEMŰEKET VESZEM ROTTER ZSIGMOND BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 7. TELEFON: 97-18 és 183-46 6142

ALAPÍTÁSI ÉV 1893

ALAPÍTÁSI ÉV 1893

"PÁTRIA" IROD. VÁLL. ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST
1923. évi NOV. 15.

GAZDASÁGI NYOMTATVÁNYÁRJEGYZÉKE

NYOMTATVÁNYOSZTÁLY - TELEFON
JÓZSEF 63--25

BUDAPEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-ÚT 25. SZÁM

T. GAZDAKÖZÖNSÉG!

A folyó év június havában kibocsátott árjegyzékünk árai — részben az azóta többször ismétlődő munkabéremelkedések, továbbá a papiranyag s egyéb nyomdai cikkek drágulása folytán — a mai viszonyok közepette nem állhatnak fenn, miért is a mostani körülményeknek megfelelő, de mindenesetre méltányos árak megállapítása vált szükségessé, amelyeket az alantikban közlünk.

Kérjük a t. Gazdaközönseget, hogy nyomtatványszükségletüket ezek alapján nálunk minél előbb beszerezni méltóztassanak, mert az árakban — sajnos — csak újabb emelkedésekre számíthatni.

Hazafias tisztelettel:

"PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.
NYOMTATVÁNYOSZTÁLYA

Különbéle rovatos könyvek:

Szám	Lap	Méret	Megnevezés	Rovatkozás	Összeg	Szám	Lap	Méret	Megnevezés	Rovatkozás	Összeg
832	100	23x29 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	23.200	1402	200	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	50.000
1032	150	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	38.300	1062	200	50x35 cm.	Főkönyv	1/4 szdmla	150.000
1032	150	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Üzleti könyv	3 x kor. fill.	38.300	404	100	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	23.000
562	100	25 1/2 x 41 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	41.200	404	200	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	33.300
432	50	19x24 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	12.400	406	100	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	25.400
0,62	200	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	36.400	400	200	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	33.800
0,832	100	23x29 cm.	Névmutató	Index	24.500	406	200	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	33.800
0,832	200	23x29 cm.	Névmutató	Index	38.200	421/F.	100	17x41 cm.	Strazza	2 x kor. fill.	35.000
862	150	29x46 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	87.800	421/F.	150	17x41 cm.	Strazza	2 x kor. fill.	40.000
862	260	29x46 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	110.000	421/F.	200	17x41 cm.	Strazza	2 x kor. fill.	45.300
862	100	29x46 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	53.400	421/F.	250	17x41 cm.	Strazza	2 x kor. fill.	50.800
862	200	29x46 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	92.800	432	200	20x25 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	32.800
605	80	10x16 cm.	Notes	koedás	3.600	109	50	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	23.500
346	80	10x16 cm.	Notes	koedás	2.200	110	50	20 1/2 x 33 cm.	Üzleti könyv	2 x kor. fill.	23.500
1262	80	19x24 cm.	Gyakorl. füz.	vonalzott	3.200	Geosz.	100+100	29x28 cm.	Pénzt.-napló	Perforált	58.300
1261	80	19x24 cm.	Gyakorl. füz.	vonalzott	2.500		100+100	34x41 cm.	Tölczel-napló	Perforált	68.200
238	100+100	23x29 cm.	Levelezőkönyv	1 vonal, 1 sima	6.500		100+100	25 1/2 x 38 cm.	Bertalan-napló	Perforált	53.000
238	50+50	23x29 cm.	Levelezőkönyv	1 vonal, 1 sima	13.000	351	50+50	23x30 cm.	Ország-napló	Perforált	13.400
	500	23 1/2 x 29 cm.	Másolókönyv	Selyempapír	28.000	351	100+100	21x34 cm.	Ország-napló	Perforált	17.500
	1000	23 1/2 x 29 cm.	Másolókönyv	Selyempapír	45.000	10	50	21x34 cm.	Forgalmi napló	Heti beosztás	11.500
1491	100	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	33.000	10a	50	21x15 1/2 cm.	Forgalmi napló	Napi beosztás	5.000
1491	150	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	41.000		100	30x21 cm.	Íróasztali blokk	Perforált	1.100
1491	200	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	52.000		100	17x14 cm.	Íróasztali blokk	Perforált	800
1492	150	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	36.000		100	14x10 cm.	Íróasztali blokk	Perforált	1.200
1492	200	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	50.000			30x46 cm.	Liptay-főkönyv és napló mellékletekkel		62.800
1493	100	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	33.000						
1493	150	24 1/2 x 34 1/2 cm.	Főkönyv	1/2 és 1/4 szla	54.500						

1924-ik évi szaknaptáraink ára bármennyes küldéssel: Köztelek Zsebnaptár 7800 korona. — Keresztelési Zsebnaptár 6000 korona. — Keresztelési Zsebnaptár 8600 korona.

BEYER KÁROLY: Szántóföldek krónikája és vetésforgó előirányzata, ürlap, utasításai I iv 2000 K + portó, csom. és forg. adó.

Schuschka-féle gazdasági nyomtatványok:

2. Napazambérmutatás	K	700	20. Ló- és szarvasmarhákimutatás	K	700	35. Fejési napló	K	600
4. Szegődménytáblázat	"	700	21. Juh- és sejtéskimutatás	"	700	36. Munkanapló	"	600
5. Szemesgabonakimutatás	"	700	22. Különbéle tárgyak kimutatása	"	700	37. Irányozási napló	"	600
6. Csépeletlen gabonakimutatás	"	700	23. Fogyasztási anyagok kimutatása	"	700	38. Cséplési jegyzék	"	600
8. Tejeladási jegyzék	"	700	24. Tüzelőanyagkimutatás	"	700	39. Tejeléskimutatás	"	600
9. Pénztári napló	"	700	25. Szerszámokimutatás	"	700	40. Takarmányozási előirányzat	"	700
10. Pénztári főkönyv	"	700	26. Állati termények kimutatása	"	700	41. Vetési előirányzat	"	700
11. Követelések jegyzéke	"	700	27. Döntőanyag kimutatása	"	700	42. Takarmányozási jegyzék	"	700
12. Gép- és eszközeikár	"	700	28. Méretek	"	700	43. Heti jelentés	"	700
13. Pénztári főkönyv, kiadás	"	700	29. Próbacséplési jegyzék	"	600	A. Vagyonszámla	"	700
14. Építésiár	"	700	30. Vetési és aratási jegyzék	"	600	B. Előlegjegyzék	"	600
15. Telekeltár	"	700	31. Előleg jegyzék	"	600	C. Tejeladási jegyzék	"	600
16. Termény- és anyageltár	"	700	32. Terméskimutatás	"	600	D. Anyagszámlás	"	700
17. Letéti napló	"	350	33. Előleg jegyzék	"	600	E. Vetési és aratási jegyzék	"	600
18. Ekvéltár	"	700	34. Barádsági jegyzék	"	600			

TÖLCZEL: Zárszámadás technikája című útmutatás a szükséges próbaival együtt 800.— K + portó, csomagolás és forg. adó.

Időközi árváltozások fenntartásával!

Különféle gazdasági nyomtatványok:

Table listing various economic forms such as 'Bérlévi', 'Munkanapló heti beosztással', 'Gazdasági művelési könyv', etc., with their respective prices in K and Ft.

Kenese-féle gazdasági nyomtatványok:

Table listing economic forms like 'Telekeltár', 'Építéskönyv', 'Gép-, eszköz-, cseventermény- és anyagkeltár', etc., with prices.

Ormándy-féle egyszerű gazdasági nyomtatványok:

Table listing simple economic forms such as 'Pénztári főkönyv, bevétel', 'Kézieszközök számlája', 'Tejterm. eladási jegyzéke', etc.

Ormándy-féle perforált gazdasági nyomtatványok:

Table listing perforated economic forms like 'Lovak számlája', 'Ipari és egyéb növények számlája', 'Sertések számlája', etc.

Ormándy-féle kettős számtartás nyomtatványai:

Table listing double-entry accounting forms such as 'Mázsálási segédkönyv 30 + 30 lapos perforált tűzet', 'Kovácsműhelybeli számadás', etc.

Ormándy-féle kettős számtartás perforált nyomtatványai:

Table listing perforated double-entry accounting forms like 'Gabonaneműek számlája', 'Kovács- és bogdánműhelybeli számla', 'Szarvasmarhák számlája', etc.

Saját könyvkötészetünkben a fenti gazdasági nyomtatványokat tetszés szerinti mennyiségben és kötésben 2-3 nap alatt bekötöttjük.

Levélpapírosokat és borítékokat tetszés szerinti szöveggel készítünk!

Időközi árváltozások fenntartásával!

MINDEN SZÓLÓBIRTOKOSNAK NÉLKÜLÖZHETETLEN Irtó: Vargha Imre A gyakorlati számvitel és közgazdasági kézikönyve...

A mezőgazdasági haszonbereknek terményben való újabb bírói megállapítását. F. ABONY ISTVÁN min. titkár:...

UDONASÁGI MOST JELENT MEGI A KERTI ÁBRÁVÁI HOROZSKAI WIGAND EDE. Ár: 10,800 K és postaköltség.

A SZARVASZMARHÁK ÉS JÚHOK ÉRTÉKELÉSÉNEK CSERER GYÜLLI TÖBÉRTES. Ár: 3,600 K és postaköltség.